

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar
județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mango.

Redactor: L. Ghergariu.

Actualități.

Radiofonia în școală

de N. Costăchescu, Ministrul Instrucțiunii

Școala întrebunțează, pentru a-și îndeplini mai ușor scopurile sale, toate perfecționările pe care știința și tehnica le fac cu timpul.

În știință s'au făcut în timpurile din urmă descoperiri minunate, din care amintesc acum undele electrice, studiate de mult de Hertz și alții, aplicate la telegrafie și apoi la telefonie; razele Röntgen sau razele X, acele pulsații electromagnetice cari deși nu străbat distanțe mari, dar pătrund prin corpurile opace și în fine corpul numit Rădăcină cu produsele sale de transformare prin emiterea de radiațiuni. Ar fi lung să arătăm întrebunțările lor în general și în școală în special.

E deajuns să amintesc cum, astăzi, la facultățile de medicină, profesorii explică studenților pe bolnavi, arătându-le în camera obscură, părți din interiorul corpului, în care privesc ca într'un corp disecat.

Telefonia prin undele electrice sau radiofonia în forma sa actuală iarăși este pusă de școală în serviciul ei.

Astăzi o lecțiune sau o conferință care are loc în

Capitală o pot asculta mii de elevi în toată țara.

Un concert al unei orchestre sau al unui mare artist, iarăși poate fi auzit în toate școlile.

Să ne gândim cum s'ar fi ajuns la acest rezultat în trecut, pentru a ne da seamă ușor de avantajele audițiilor la distanță prin radiofonie.

Aceia ce Ministerul a făcut numai pentru elevii școlilor din Capitală, va fi probabil tuturor școlilor din țară.

Seria de concerte ale orchestrei »Filarmonica«, organizate la Ateneu, cu program ce cuprinde toate genurile de muzică, vor fi ascultate de zeci de mii de elevi în toată țara.

Instrucția și educația muzicală se vor face pe o scară mult mai întinsă.

Se vor putea împărtăși astfel din binefacerile culturii și producția artistică și acei cari, până acum, rămâneau departe și streini de aceste manifestări.

Alături de cinematograful, radiofonia va complecta instrucția și educația în școală. Prin cinematograful și radiofonia metodele de instrucțiune capătă un sprijin neprețuit, cu condițiunea de a fi judicios întrebuințate.

Și aci trebuie armonizat utilul cu frumosul pentru a atinge scopul urmărit.

Inaugurând astăzi ședințele școlare de radiofonie, organizate de Ministerul Instrucțiunii cu Societatea de Radiodifuziune, eu trimit un salut tuturor profesoriilor și elevilor din țară și îi invit ca în acest moment să se gândească cu recunoștință la acei oameni de știință și inventatori cari prin grele jertfe și încordată muncă au izbutit a pune la îndemâna noastră acest minunat aparat din care auziți cuvintele mele.

(Radio și Radiofonia.)

N. Costachescu,
Ministrul Instrucțiunii.

Mame.

Numai două silabe, dar câtă gingășie ascunde înțelesul lor! Ele reprezintă tot ce e mai sfânt: dragoste, devotament, abnegație, jertfă, milă, bunătate, împlinirea sublimă a unei îndatoriri impusă de Dumnezeu și de natură. *Mama!* Câți poeți n'au cântat-o, câți sucultiori nu i-au turnat chipul în formele pietrei, marmorei, sau bronzului și câte peneluri celebre nu ne-au înfățișat-o în armonii de linii și culori!? Dar, cu aceste mame ideiale și sfinte, nimic n'au comun «mămițele» moderne de azi, și multele mame-criminale! — ucigașe de suflete și de neam...

Acestea, ar putea foarte, bine, să ia exemplu dela oricare animal feminin domestic, sau fiară sălbatică.

Dăscălițele — mai ales — au o datorie sfântă, de-a crește așa cum trebuie, pe «mămicuțele» păpușilor, de azi, pentru ca să devină «mamele de mâine. Răul trebuie curmat de la rădăcină.

O întâmplare m'a făcut să-mi dau seama, cât de puțin superior e omul altor animale, în unele privințe:

Lucrasem până după miezul nopții și furtuna de afară, cu tot ropotul îmbelșugat al stropilor în geamuri, cu toată furia sgomotoasă a deslănțuirii elementelor naturii, nu-mi putea alunga un somn greu ce mă cuprindea, fiind prea obosit. Mă culcai. Nu știu cât voi fi dormit, dar deodată, mă trezii brusc, simțind niște ghiare ce mă sgâriau destul de adânc, pe piept. Instinctiv, aruncai într'un colț al camerei, mogârneața care mă făcuse să-mi curm somnul... Ce era? În starea semiconștientă în care mă găseam, nu mi-aș fi

putut da seama imediat, dacă din colțul unde o aruncasem n'aș fi auzit un mieunat, ce semăna mai mult a plânset: era pisica. Singură-mi avere — mobilă și imobilă, pe lângă «Dulău» — «Pisi», o uitasem se vede, în cameră, ceea ce nu se mai întâmplase până atunci.

Nervos, o aruncaii afară, pe fereastră, fără să iau în seamă mieunatul ei ciudat și mă culcai din nou. Abea ațipisem și pisica se arunca în fereastră, miorlăind neînțeleș, cu insistență neobișnuită ce mă enerva grozav. Va săzică, să nu dorm? Mă repezii la geam, îl deschisei și urlai pisicii înfuriat. Afară era beznă, ploua cu găleata, dar există lângă școală un scut, unde putea să se adăpostească, Pisi, ca în toate nopțile. Acum ce avea? Nici din cauza unei pisici să nu mă mai pot odihni? În noaptea plină de ploaie, vedeam două stelute mici, luminoase, îndreptate spre mine și niște mieunături scurte, ca un plânset înăbușit. Ce draci!.. Mă culcai iar.

Dar pentru a treia oară, tresării speriat din somn, căci, un geam dinafară a ferestei, se sparse în țandări, cu un țingăt înspăimântător! Zgâriind la fereastră, pisica miorlăia plângător, un tânguie furios care mă făcu să-mi pierd cumpătul. «A spart și geamul, o ucid în bătăi, s'o arunc în stradă!»... Și cu laterna în mână, mă repezii beat de mânie și de somn, la fereastră... Intinsei mâna ca să prind pisica «turbată» și sute de stropi reci de ploaie năvălea din întunerecul care devenise și mai viforos. Înfașcai pe Pisi, gata s'o sugrum, ea se sbātu nebună, urlând și... deodată, toată furia mea dispăru dând loc pe lângă cea mai mare căință, care mă îngheță, unui adânc simțământ de milă: în gura pisicii mieuna slab, ud learcă, un pisei nou născut!..

Niciodată nu voi uita clipa aceea! Biata Pisi, s'a

plâns destul, în limbajul ei a implorat milă, îndurare, cerșind un locușor ferit de ploaie și de vânt, iar — eu neștiutor, am aruncat-o în frigul și furtuna de afară, am chinuit-o «neomenos»... Dar instinctul ei, de mamă, menirea ei de conservarea speciei, i-a dat puteri uriașe, luptând cu furie, pe viață și pe moarte, suportând dureri cari trebuie să fi fost îngrozitoare... sărind aproape trei metri, la fereastră, spărgând geamul... cu «copilu-i» în acele momente născut afară, pe care îl ținea cu crije și cu câtă dragoste, între dinți!

Ce înaltă lecție, pentru noi oamenii, coroana tuturor fapturilor...

Doar de cu seară cetisem, cum poliția dintr'un oraș a descoperit un făt nou născut, lepădat, în ventilatorul unui zid, iar o altă mamă criminală, își sugrumase copilul după ce-l născut și băgându-l în paiele saltelei, zile în șir a dormit peste cadavrul propriului fiu, carne din carnea ei și sânge din sângele ei!..

Mame... mame! Dacă unele sunteți sublime, altele sunteți mai prejos de cât cele mai feroce bestii de codru...

Să ne 'nchinăm mamelor ideiale, căci numai acestea sunt cu adevărat „mame“ ...

V. I. Mancioc.

Preocupări

Vorbeau doi dascăli

I.

Eram în tren.

Pe marginea țării, de către sfințit, înaintam gânditor spre codrii legendari ai Maramureșului, ale căror piscuri pleșuve se deslușeau în ceața depărtării. La o gară se urcă doi călători. Din conversația, cu care s'apropiau, am ghicit îndată, că sunt învățători. Dela primele cuvinte am aflat, că se înapoiau dela o conferință didactică și stăteau încă sub impresia importantelor discuții și controverse, care au avut loc în adunare. Și de sigur la «masa comună», care i-a urmat.

Unul din ei, băiat tinăr, cu niște plete romantice subt o pălărie mare, vorbea exaltat și tumultuos, ca o cascadă. Celalalt, om mai mărunțel, cu tâmplele arginții, avea aierul modest și resemnat al dascălului rural de demult. Vorba lui era blândă și potolită, ca o apă adâncă și liniștită. După port și înfățișare amândoi păreau, că sunt din partea locului, aparțin însă la două generații deosebite.

S'au așezat față'n față, în apropierea mea și aprinzându-și câte-o țigară și-au continuat conversația, ce fusese un moment întreruptă.

Ca nu cumva prezența mea să-i stânjenească, m'am retras discret întrun colț, prefăcându-mă, că citesc un jurnal. Trenul s'a pus în mișcare și eu am asistat tăcut la următorul dialog, pe care mă voi strădui să-l redau cât se poate de exact :

Tinerul: Un lucru e limpede ca lumina zilei. Pe terenul extrașcolar, noi muncim mai mult. Ofensivă culturală, conferințe, șezători, prelegeri practice... toate se razimă pe noi. Dvoastră, colegii mai bătrâni, în loc să vă puneți în valoare vastele experiențe, preferați să moțâiți, motanii la gura sobei...

Bătrânul: Nu verbalismul de ocazie este cântarul, cu care se măsoară valoarea învățătorului. Gospodina cea harnică nu se cunoaște la șezătoare, ci la ea acasă. Cei dintâi la discursuri sunt, de obicei, cei din urmă la treabă...

Tinărul: Adică cel, care tace ca peștele are mai mult în creier, decât entusiastul, înzestrat cu darul elocinții?

Bătrânul: Bogăția de cuvinte nu'nseamnă totdeauna bogăție de idei. A fi meșter al verbului e o calitate. Dar nu este egal cu a fi un bun dascăl. Una este a străluci în adunări, alte este a străluci în școală și altceva este a străluci în viață. E vorba să distingi în toate trei ipostazele...

Tinărul: Tocmai asta ni-se cere. Să radiem lumină și'n afară de pereții înguști ai școlii. Să fim un focar veșnic aprins...

Bătrânul: De acord. Numai cât propaganda aceasta cu clopoței și cu etichetă oficială seamănă mai mult a praf de aur în ochii mulțumii, decât a «războiu cultural», Ofensivele acestea cu nemiluita sunt un fel de plugărit cu condeiul. Nu mai prind la popor. Nu vă fac nici o învinuire. Dar am impresia, că țăranii sunt cam plictisiți de această spectaculoasă și preapufin fecundă «operă de culturalizare.» Alte binefaceri așteaptă ei, acolo în umbra satelor. Binefaceri economice și sociale...

Tinerul: Oricare ar fi părerea d-tale, ea nu poate fi un motiv de a bagateliza avânturile noastre extrașcolare...

Bătrânul: Mai mult «escurzii extrașcolare». Mai mult spoială de fațadă, decât muncă din temelie. La noi mai traiesc din păcate mulți în iluzia fatală, că o lungă cazanie despre tata Traian, ori despre Horia cel tras pe roată, rostită în fața unor săteni ponosiți, înseamnă o adâncă brazdă'n ogorul culturii neamului.

Enormă greșală!

A răspândi cultură în întunericul satelor nu însemnează a-i arunca țăranului o traistă de cunoștințe, cum ai asvârli

unui stol de porumbi sălbatici o mână de grăunțe, la o răspântie de drum. Cu gestul acesta fugar nici nu s'au săturat, nici nu s'au domesticit.

A propaga cultura înseamnă a desvolta în om anumite puteri sufletești. Acestea urmează să activeze apoi singure. Țăranul nu primește, decât cunoștințele potrivite nevoilor lui. Numai propaganda aceasta, dorită și înțeleasă ai-domă, devine pentru cultura lui un câștig. Izvorul și puterea ei de viață trebuie se fie în primul loc școala. Ea trebuie să fie centrul de viață culturală a satului. Toate celelalte — conferințe, șezători, biblioteci, — sunt chemate să ducă cu'n pas mai departe acțiunea culturală a școlii. Sunt numai un corolar al operii pozitive a învățătorului. Și sunt de folos numai întrucât sunt săvârșite de fiecare dascăl acasă la el, potrivit cu nevoile satului său. «Recunosc folosul lor, dar cu metoda nu mă'mpac. Pentrucă cultura nu se transmite cu spoitorul, ca fardul de pe obrajii cucoanelor. Cultura este chestiune de fond sufletesc. Ea nu se rezolvă cu poliloghie de săbătoare, ci cu muncă de corvoadă. Cu alte cuvinte este o operă de grădinar, care sapă, plivește și și stropește răsăturile în fiecare zi. Fiecăruia din noi s'a dat în grijă un strat. Un petec din câmpul sufletesc al neamului. Petecul acesta cere să fie lucrat și frământat, ca pământul din fărină, în care vrei să semeni grâu.

Deaceea eu cred, că adevărata răsplată s'ar cuveni mai ales învățătorului, care a desvoltat gustul de citit între sătenii lui. Care a izbutit să facă o treime din satul său cetitori de gazete, de reviste și cărți: Care ține iarna șezători de citire, cursuri de adulți și convorbiri de folos cu sătenii lui. Care a creiat în satul său așezăminte culturale și economice, totatătea pârghii de propășire a poporului.

Cu 'n cuvânt, cel care a creiat «satul cultural». Aceasta este, după părerea mea, adevărata trudă »extrașcolară».

Te întreb: Câți din noi s'au apucat cu toate puterile să și frământă ogorul? «Mi-se pare că plictisiți repede de robota asta, — mulți își lasă stratul paragină. Și mai bucuroși aleargă la clacă, unde cu câteva fraze și închipuie, c'au semănat câmpul întreg. Ori, vorbele de clacă sunt semințe fără rod. Cu ele nu se imprimă nici o pecete viabilă asupra lucrurilor. Iată pentru ce fac anumite rezerve față de cultura

asta de ocazie și de porunceală. Adeseori de reclamă. Dacă fiecare și-ar îngriji bine ogorul deacasă, — cum fac dascălii din alte țării, — neamul nostru ar intra cu'n ceas mai curând în hora popoarelor civilizate...

Tinărul: Va să zică un simplu buchinist, care stă toată ziua între copii de școală îndopându-i cu «câmpul alb, oile negre» face mai multă ispravă culturală, decât mine, care am ținut o droaie de șezători și conferințe în satele vecine? Ei bine, află, că s'au schimbat vremile. Alți oameni, alte credințe! Intre dv. și noi este o distanță, ca dela plugul de lemn la tractorul cu aburi...

Bătrânul: Vremile s'au schimbat o văd și eu, care am trecutul la spate. Rămâne de văzut, dacă dascălii s'au schimbat în bine sau în mai rău...

Tinărul: În tot cazul noi am adus un spirit nou și o nouă viață, Dvoastră ați rămas la vechia școală alui Az-buche, între noi tinerii și dv. cei bătrâni este o prăpastie, pe care d-ta n'o poți sări nici cu gândul...

Bătrânul: Eu nu'mpart pe dascăli după vârstă, ci după calitate. Deosibesc dascăli, cari își fac datoria și dascăli, cari nu și-o fac. Adică și-o fac așa, de mântuială. A fi un bun învățător nu este o chestiune de tinerețe sau de bătrânețe. E mai mult o chestiune de vocație și de înzestrare. Iar darurile sufletului sunt în funcție de generozitatea naturii. Nu-mi vine să cred că natura a fost mai darnică cu contemporanii d-tale, decât cu ai mei. Cât privește știința de carte lucrurile stau cam la fel. Școala normală, ca ori ce fabrică, nu produce exclusiv marfă de prima calitate. Mi-se pare chiar, că'n ultimul timp ne furnizează mai mult produse de calitate a doua...

Tinărul: Ai aierul să spui, că chiar fără multă carte poate fi cineva maiestru în arta educației. Par'că am trăi tot pe vremea luminărilor de seu. Cu astfel de clișee și teorii pedagogice avem să înaintăm ca melcul. Trebuie carte multă și bine rumegată, ca să faci școală modernă, după nouile principii didactice, D-ta știi ce va să zică «școală activă»?

Bătrânul: Am cetit ceva. Dar așa cred, că școală activă fără învățători activi nu se poate face. De altcum eu mă țin de metoda mea...

Tinărul: Tocmai aci zace marele dvoastră, cusur, că

sunteți inadaptabili. Ați rămas la vechile calapoade. Nu vă place să evoluati, să cetiți o carte mai nouă, să aprofundați o recentă problemă de natură didactică. V'ați mumificat complect, chiar și'n ce privește limba, ce o vorbim. Nu vă dați silința să vorbiți o limbă mai îngrijită și mai aleasă. Să vă debarasați de fonetica schimonosită și de expresiile stălcite și rustice, pe care le-ați moștenit din vremile de iobăgie. Unii vorbiți și acum unguerește în familie. E o lipsă de conștiință! Sunteți frați de cruce cu Ion Chicoș Rostoganul, hilariantul pedagog, satirizat de marele Carageale. Dacă n'aveți multă carte, ar trebui să aveți în schimb mai multă ambiție și mândrie națională.

Bătrânul: Nu suntem burdufi de carte, este adevărat. Dar nici dvoastră nu păreți mult mai pricopsiți. Am auzit eu de celebrele răspunsuri, pe care unii din dv. le dați la capacitate și la definitivat. N'o spun ca acuză, ci ca simplă replică. Eu găsesc chiar, că știința teoretică nu joacă'n meseria noastră un rol atât de hotărâtor, cum i-se atribuie de unii. Din câte înmagazinăm în școala normală doar o părticică dacă utilizăm în viață. Deacea eu sunt mulțumit dacă, din vasta grădină de probleme și teorii, în care se plimbă adeseori ca Vodă prin lobodă, tinărul normalist pleacă din școală cu'n simplu buchet de flori. Esențialul este ca florile să fie alese și vii. Cunosc atâția învățători, veșnic cu nasu'n cărți și'n gazete, cari însă în toată viața lor n'au dat un singur sfat țărănilor și n'au sădit un pomișor în satul lor. Atunci ce folos de cărțile lui? Copiii țărănilor noștri nu sunt curioși să le vorbești dumniata de mișcarea planetelor, de vegetațiile din fundul mărilor, de radio sau de alte cuceriri ale științei de pe glob.

Nu zic, că știința este un lux de prisos. Voiu să spun însă, că ea singură nu este suficientă pentru a ne ridica la înălțimea datoriei. Acolo, în întunericul satului de munte, unde este așteptat, nimeni nu-i cere dascălului un car de știință. El n'are să fie, decât un mic dicționar viu, pe care băeții satului să-l poată consulta ori de câteori au nevoie. Rostul lui este doar să deștepte'n alții setea de a ști. Să formeze oameni dornici de învățătura. Atât! Pentru munca asta satul românesc nu-i cere dascălului să fie cine știe ce om învățat. Ii cere însă ceva mai mult: să fie un om! Un

om dintr'o bucată. Om drept, corect, cuminte și bun. Mai ales bun. Totdeauna și pentru toți la fel de bun. Asta ni-o cer copii satului... Nu suntem drepți și corecți? Suntem interesați, abuzivi, brutali, neglijenți sau mincinoși? Suntem găinari, chiulangii și haimanale? Zadarnică este toată știința, ce-o avem în cap și toată propaganda, ce avem pe buze. Copiii o refuză, întocmai ca și părinții lor. Pentru asta spunem, că a fi un adevărat crescător de oameni nu este atât o chestiune de cărturărie, cât mai ales de caracter și de'nzestrare firească. O ai în măsură redusă? Ești dascăl de duzină, cum suntem toți. Să fim sinceri. Pe d-ta ca și pe mine, de sigur nu ă deslănțuire organică de pasiuni cărturărești sau o febră de messianism ni-au împins pe poarta școlii normale. Ci nevoia unei slujbe, a unui codru de pâine. Cei mai mulți suntem deci dascăli de voie de nevoie. Mai domol deci cu afișarea râvnei pentru apostolatul cultural. Vremurile s'au schimbat, este adevărat! Dar câmpul de experiență a rămas acelaș. Aruncându-mi privirile pe arătură văd mulți plugarii tineri. Dar mâinile lor nu-mi par mai iscusite, ogoarele lor nu le găsesc mai bine lucrate.

Tînărul: Va să zică nu există progres dela o generație la alta! Așa o absurditate nu pot s'admit...

Bătrânul: În teorie da, în realitate nu totdeauna. Eu de pildă, nu recunosc, că'n teză generală dv. ni-ați fi absolut superiori în interpretarea datoriilor.

Nu spun, că noi, bătrânii, am făcut minuni sau nădrăvănii. Am săvârșit însă o muncă de ocași, cari sparg piatra sub ochii pandurilor. Închiși în reduta școlii, ca plăieșii din Cetatea-Neamțului, aveam de apărat sufletul neamului, față de dușmanii, cari voiau să ni-l fure. Așa am cunoscut lipsa, teroarea, răstriștea și lepădarea de sine, suferințe, pe care dv. nu le puteți cunoaște. Pentru că azi nu vine nimeni să vă răpească limba și sufletul copiilor. Nu vă pândesc detectivi sub geamul școlii, nu cumva să unelțiți cu'n cântec, cu'n vers. Și azi mi-se sguđuie inima, când îmi aduc aminte de umilințele, ce am înăbușit în piept. Totuși ele n'au fost în stare să ne frângă credința și râvna...

Astăzi? Școala respiră aier liber. În tot cuprinsul țării este o revărsare de lumină, de libertate și de viață românească. Mai marii nostri nu sunt călăi, ci colegi și prieteni.

Invățătorul își poate sluji idealul în dragă voie. Totuși flacăra lui n'o văd mai aprinsă în ochii dvoastră. Dimpotrivă. Sunteți sceptici și abatuți. Pare că sunteți făcuți din gelatină. N'aveți oase și consistență. Sunteți fragili și ușurei ca o pojghiță. Noi am fost plămădiți din alt aluat, mai solid și mai omogen. Nu știu, zău, de care parte zace superioritatea, când văd mai ales anumite moravuri și apucături, cari la noi nu s'au pomenit...

Urmează.

Gh. Tulbure.

Educația sexuală a tineretului.

Sunt aprosape 2 secole de când Jean-Jacques-Rousseau, marele cunoscutor al sufletului, copilului scria în celebra sa carte »Emile« că:

»Copiii au o deosebită specialitate de a descoperi prin toate vălurile decenței, rețele deprinderi pe cari ele le acoperă. Limbajul convențional ce se ține înaintea lor, lecțiile de bună cuviință ce li se dau, vălul misterios ce se încearcă să se întindă înaintea ochilor lor, sânt atâtea ațâtări ale curiozității lor.

O ignorare absolută a anumitor lucruri, ar fi poate cel mai nemerit lucru pentru copii, dar ei află foarte de vreme ceea ce este imposibil să le ascunzi pentru totdeauna în nici un chip, sau să li se satisfacă curiozitatea înainte de vârsta, când acest lucru devine un pericol«.

Copilul intrigat de misterul nașteri nu este de loc satisfăcut, când i se spune că băeții s'au născut sub foile de varză, iar fetele între trandafirii din grădină, sau că au fost cumpărați dela piață ori că au fost aduși de o barză, pentru că nu i s'a întâmplat să vadă așa ceva.

Numeroasele studii cari s'au făcut asupra dezvoltării sexualității în copilărie, au pus în lumină 2 fapte fundamentale: primul este precocitatea simțimintelor sexuale și al doilea este extraordinara influență ce o au aceste prime emoțiuni asupra orientării sexualității sale, către cutare sau cutare perversitate.

Iată de ce atitudinea în general adoptată de părinți și de educatori, cari se fac că nu observă începuturile neliniștei sexuale a copilului, și nu intervin în nici un fel, este o gravă greșală pedagogică, este o atitudine vinovată, căreia trebuie să i se pună în sarcină toate rătăcirile, toate nenorocirile sexuale, toate crizele psihologice adesea prelungite foarte de parte, în viața adultului.

Tocmai atunci când neliniștea sexuală domină cea de a 2-a copilărie sau adolescența, se lasă hazardului importanta educație sexuală.

Școala și mai ales internatele de băieți, oferă inițieri sexuale vicioase, cari duc la apucături, la neliniști dăunătoare sănătății, la epoci de rușinare și de teamă neîntemeiate, la disperări, la deprinderi rele de disimulare și minciună.

Fiecare părinte și fiecare pedagog este dator să facă pe copil să profite din experiența sa, fiecare mamă are obligația să-și facă din fata sa, ajunsă la epoca sexualității, o adevărată prietenă și să o inițieze.

Câte fete, firi impresionabile, nu întâlnim noi doctorii, cu nervii încordați, să plesnească nu altceva, ori neurastenizate înainte de vreme din cauză că mamele nu le-au prevenit, că a sosit vremea să înceapă menstruele și biete fete s'au trezit într'o bună zi însângerate, fără să știe ce este asta, și fără să îndrăznească să se destăinuiească mamei, de care a fost deprinsă să păstreze o anumită rezervă, să nu vorbească de anumite lucruri, așa zise rușinoase și cari cu toate astea, din tot ce se întâmplă în organismul nostru, sânt de sigur actele fiziologice cele mai de luat în seamă, cele mai nobile, căci duc la perpetuarea speciei.

Este rusine să vorbim copiilor despre funcțiunile ce duc la perpetuarea speciei umane, despre organele genitale ale omului și femeii și despre actul împreunării sexuale, când la lecțiile și științe naturale li se vorbește într'una despre androceul și gineceul plantelor, despre înmulțirea prin ouă și prin pui vii la animale?

Procedând astfel ațâțăm numai curiozitatea copiilor și le facem un rău imens.

Mentalitatea asta greșită a dăinuit destul, și a făcut destul rău societății; trebuie să se convingă ori cine că, după cum se spune copilului de ce trebuie să și sufle nasul și cum este decent să o facă, de ce trebuie să urineze și să aibă zilnic scaun și cum este decent să le facă, tot astfel să i se spună ce este cu organele sale sexuale, care este igiena acestor organe, care este marele și frumosul lor rost, și cum și când este decent să se folosească de ele.

Când vă veți apropia sufletele copiilor, părinți sau pedagogi ce veți fi, așa fel ca să le puteți vorbi despre orice, deschis și, prieteneste, fără ca respectul și dragostea la care aveți dreptul să fie știrbite, să știți că ați realizat un lucru de seamă, și să fiți mulțumiți și mândri de ce ați realizat.

Doctorul,

(»Gazeta de Vest« Central University Library **Mircea B. Ionescu.**

Iubiți Colegi.

Vacanța cea mare se apropie. Cred că toții o așteptăm pentru reînvoirea forțelor pierdute după o muncă neîntreruptă, în timpul unui an școlar. Totuși m'am gândit că cu ocazia recreierii noastre, am putea și lucra. Activitatea noastră nu trebuie să se mărginească numai între cei 4 pereți ai școlii ci și în afara de școală.

În timpul vacanței ne-am putea aduna forțele contribuind într'un număr mai mare și cu mai mult entuziasm la luminarea satelor. Îmi permit să fac o degresiune de la subiect ca: «învățătorul muncește, nu i se plătește munca, a cerut în mod omenesc, nu i s'a dat și totuși muncește.»

Mulți din noi ar dori să cunoască alte țări, pe când mai întâi nu ne-o cunoaștem pe a noastră. Frumusețile ei nu le voi mai descrie, căci cred că fie

care le cunoaște din cele învățate ; Căci nu este țară lasată de Dzeu pe pământ, care să aibă atâtea frumuseți și atâtea localități istorice, ca a noastră, și care merită să fie văzute cel puțin odată în viață de fiecare român.

De aceia, pentru că alt timp mai potrivit nu avem, decât vacanța de vară, aș fi de părere, ca în acest timp să *organizăm o excursiune*, a înv. Sălajeni, pe timp de o lună, arătând că și noi de la hotarul țării de Vest, nu stăm degeaba și că necunoaștem menirea.

Cu această ocaziune am putea executa un program destul de modest, artistic, cultural și național, cuprinzând ; conferințe, recitori, coruri, piese de teatru și jocuri naționale, căci slavă Dlui și în Sălajul nostru sunt destui apostoli cu destulă energie, cu destul suflet românesc și chiar personalități.

Ca mijloc de locomoție este trenul, automobilul și chiar cu bicicleta (pentru cei mai tineri).

Voi lua de exemplu pe Sf. Apostoli, cari au propagat creștinismul, umblând pe jos. Cu atât mai mult noi care trăim în această epocă de invenții, care ne-au dat atâtea mijloace de locomoție.

Se pot vizita diferite localități din Ardeal, din vechiul regat. căci poate din noi nici nu-l cunoaștem și unde sunt atâtea frumuseți dela natură, atâtea localități istorice din cei aproape 2000 de ani de subjugare, până și localitățile din ultimul război în urma cărui s'a făcut, România-Mare.

Dacă apelul meu va găsi un pic de răsunset în inimile Dv. vă rog a vă trimete odeziunile la Ad-ția revistei »Școala Noastră«, la Revizorăt sau la Subsemnatul până la 15 Mai, după care dată să hotărâm o adunare pentru ase discută programul mai amănunțime.

D. Dăscălescu,

Înv. Horaatul—Cehul-Silvaniei
(Jud. Sălaj.)

Învățătorii tineri.

La congresele extraordinare ale învățătorilor s'au votat moțiuni. D. Prim-ministru promite ca de obicei. Dascălii de toate gradele sunt în așteptare, Noi, învățătorii tineri, suntem îngrijați. Și pe drept cuvânt. Căci, afară de bugetivorii corifei politici, a căror lefuri reale sunt greu de ghicit, guvernele măresc salariile numai categoriilor de funcționari cari ar putea forma o primejdie pentru partidul respectiv, în caz de nemulțumire. Exemple? Salarizarea și sporul acordat ofițerilor și mai ales graba cu care s'a făcut, e un caz grăitor. Mai recent nu ne putem ascunde mirarea, cum de a fost suficient timpul atât de scurt în care s'au statorit normele de salarizarea a notarilor și majorarea (nu ne meritată de altfel) a lefurilor acestora, așa la iuțea! Când ne gândim de câți ani bietul corp didactic e purtat cu zăhărelul de toate partidele perândate la guvernarea României-Mari — nu trebuie să uităm, că notarii sunt oameni de temut la alegeri!... Sare în ochi, că „*înțelegerea doleanțelor*“ e influențată de grije și prevederea, nu pentru funcționar sau bunul mers al vieții din stat, ci pentru partid și menținerea la putere

Altfel nici nu ne putem închipui de ce noi tinerii învățători (cei mai puțin primejdioși) suntem totdeauna uitați și nedreptățiți. Câteva zeci de lei în plus nu însemnează spor, la o leafă de mizerie. Însemnează batjocură! Nu numai că nu ne este asigurată existența materială, dar ne amenință ruina vieții noastre intelectuale! În mediul în care trăim — la sate — și fără la posibilitatea de a ceta o carte sau revistă, (căci leafa nu ne permite aceasta) în curând vom

ajunge prea puțin corespunzătorii chemării noastre. Cu 3200 lei, lungești viața *omului*, dar ucizi „învățătorul“!...

Acesta e scopul guvernelor? Se aduc prea multe jertfe pe altarul murdar și grotesc al politicei de partid și prea puțin se are în vedere ridicarea și viitorul neamului!

Dacă întreaga dascălime ar fi organizată politicește, în vederea câștigării voturilor, politicienii cei mai de rassă și-ar îmbia serviciile cu graba hamalilor americani...

Și frică-mi-e, că numai pe această cale vom putea ajunge la câștigarea „*minimumului de existență*“ pe care-l solicităm de atâta timp.

În adunările subsecțiilor să se aducă în discuție și chestiunea învățătorilor tineri și să se găsească mijloace pentru apărarea intereselor lor!

Salarizarea învățătorilor începători e excepțională prin mizerie și nedreptate.

Guvernul actual se va ținea de făgădueli? Am fost prea adesea înșelați cu promisiunile politicianilor și ne temem că și de data aceasta, cei tineri vom suferi o nouă decepție așteptând realizarea cuvântului prim-ministerial.

Se dea Dumnezeu să fie altfel! Până acum, chiar de s'a dat *ceva* corpului didactic, împărțeala a făcut-o...
Leul lui La Fontaine!...

Iluștu Vasile,
înv. începător.

Chestiuni didactice.

Excursiile școlare

ca mijloc de însușirea limbii materne.

Între primele mijloace de însușirea limbii materne putem pune excursiile școlare. Importanța lor educativă e deja știută încă din cele mai vechi timpuri. Așa spre exemplu, dacă ne aruncăm privirile în secolul al XVIII, marile filozof și pedagog realis Rousseau le-a dat o nespus de mare importanță, la fel cu filantropul Basedoro, ca apoi să se pună în practică, poate și mai mult la Stoy și Rein ca în urmă Pestalozzi să facă din ele un învățământ plăcut și interesant.

Cât privește facultățile sufletești ce le dezvoltă excursiile școlare apoi le-am putea anumăra pe toate. Însă în primul rând, ar fi voința, sentimentele și totodată și inteligența prin cunoștințe căpătate, fără a adăuga atenția și curiozitatea.

În școlile unde elevii nu cunosc limba maternă, ele au o și mai mare importanță, căci deodată cu serviciile aduse educației și expuse mai sus, ajută foarte mult la însușirea limbii materne. Importanța lor este deci mult mai mare aici, cu atât mai mult, cu cât limba se însușește instantaneu, neștiut de elevi. Așadară ele își au locul lor nespus de căutat în acest fel de învățământ și să vedem cum și-le câștigă.

În primul rând, în timpurile noastre de azi învățământul caută să desvolte cât mai multă activitate practică. Prin aceasta, voiește să înlătore școala aceea ce forma oameni numai buni de vorbit și în practică slabi. Cu alte cuvinte, vrea să înlătore verbalismul sec și să treacă la fapte reale, adică la înfăptuiri. Și acest lucru și la noi la Români s'a început a se practica mai bine de un deceniu sau poate a fost de mai mult.

Excursiile prin mișcarea ce o fac elevii și prin observările făcute în mai multe locuri, ajută mult la dezvoltarea energiei voinței elevilor, adică dorința de a lucra și atunci când nu sunt la școală. Iar în drumul lor, învățătorul spunându-le în

limba maternă tot ce întâlnește în cale, le dă cunoștințe de multe lucruri, plante sau ființe. pe cari n'ar fi avut ocazia să le cunoască.

Cum elevii sunt curioși și învățătorul a căutat foarte mult a le desvolta curiozitatea, fiind un mijloc nespus de bun de învățământ, vor întreba în tot drumul de tot ce văd în calea lor. Așa spre exemplu o pasere ce zboară pe deasupra grupului de elevi, îndată vor ști cum o cheamă și după ce se cunoaște: cânt, coloritul penelor sau locul unde își așează cuibul. În altă parte, elevii observă felul cum îi muncit pământul și întrebând ne învățător, el le va explica în limba maternă: arătura și toate muncile plantelor, arătându-le și instruindu-le plantele, buruienile rele ce cresc prin ele și florile toate ce le întâlnesc în cale. Tot astfel își vor îmbogăți cunoștințele când li se va spune și despre animale ce se întâlnesc în cale. De exemplu se întâlnește o cireadă de vaci. Li se va explica hrana ce le părăsește lor mai mult, câmpul pe care pasc, traiul lor, foloasele etc. Am găsit copii și oameni chiar, care întrebău nume străine la cele mai elementare lucruri și chiar la obiectele necesare în toate zilele. Și aceștia erau din acei ce știu carte românească, ba chiar îndrăgă ceva. Așa că lucrurile mărunte ale limbii materne, în comunele chiar și cele nedesnaționalizate, nu sunt cunoscute. Afară de acestea, o mulțime de expresii și-au făcut loc în limba noastră, cu toate că au fost nepoftite, fiindcă lor le-a dictat timpul să între acolo și practica vorbirii.

Toate acestea nu se pot înlătura altcum, decât printr'o activitate practică cât mai mult a școlii, ca să se infiltreze de pe acum în vorbire. Căci deși se găsesc în carte, totuși mai ușor se pot deprinde cari se văd în natură. Iar cele mai multe din ele se întâlnesc rar și se pot trece cu vederea, dacă nu se caută mai des să se cunoască și întrebuințeze.

Sunt locuri, unde se întâlnesc bălți sau râuri. Și aici se pot da cunoștințe de animalele ce trăiesc în apă, pe lângă apă și de plantele din împrejurimi. Astfel, excursiunile ne dau cunoștințe despre toate fapăturile și lucrurile din comună sau chiar regiune și în acest caz limba maternă progesează în vocabular.

S'a dovedit în multe rânduri că vocabularul sec, numai de vorbe, fără legăturile armonice dintre cuvinte, e neplă-

cut. Sună foarte straniu o frază formată de cineva numai din cuvinte nelegate între ele. Și acest lucru trebuie înlăturat în școala noastră, căci el se văd foarte pronunțat acolo unde copiii nu cunosc limba. Iar pentru îndepărtarea lui, excursiile sunt un mijloc foarte bun, desprinzând multe expresii de vorbire și adăugând și cuvinte ce elevii le observau în natură.

Un alt serviciu îl aduc excursiunile limbii prin aceea că dezvoltând sentimentele și în special frumosul îi învață a admira natura și în limba maternă. Tot astfel și cu celelalte sentimente. Și învățătorul să caute ca ocazional să le dea cât mai multe cunoștințe de toate direcțiile.

În acest scop nu va scăpa din vedere nici o gănganie ori cât de neînsemnată ar fi ea. Cunoștință despre ea trebuie să dea. Iar când găsește privilegiul, va da repaus și joc elevilor afară în câmp sau la umbra unui arbor, unde de se poate, fără ca ei să observe, să le povestească ceva despre călătorii, făcându-i și pe ei să-și însemne (noteze) ceace au învățat mergând pe drum și să desemneze. Cluj

Desigur că excursiile odată cu dezvoltarea facultăților sufletești, dezvoltă și fizicul întregind astfel educația spre care tinde învățământul. Dar, ca o excursiune să-și ajungă scopul și mai ales acolo unde elevii nu cunosc limba, trebuie ca învățătorul să cunoască perfect de bine forma și flora locului. ca nu cumva să fie întrebat și să spună alte nume sau să rămâie tablou în fața elevilor. Pentru acest lucru dacă e străin locului, își va lua erbariul său și-l va compara cu al locului. Totodată va căuta oameni cunoscători asupra animalelor, păsărilor sau chiar florilor cu vreme, dela care să se informeze ca să poată la rândul-i explica.

Acum a sosit primăvara. Cel mai plăcut mod de a învăța mai ales limba maternă sunt excursiile, chiar de ar fi numai plimbări ori cât de mici. Deci o cerință destul de importantă a școlii este de a face excursiuni. Chiar orariul prevede acel lucru odată pe săptămână. Și atunci nu mai încape vorba, că în fiecare săptămână, vom porni la drum, cu copii spre câmp, pădure sau luncă să le îmbogățim vocabularul șubred al limbii.

N. D. Corăciu.

Proba înmulțirii.

De obicei proba înmulțirii se face prin împărțire. Dată fiind însă putința de a greși și la probă, s'a căutat și găsit o altă formă cu mult mai sigură, dar în același timp simplă și ușoară, în care posibilitatea de a greși este aproape exclusă. Aceasta probă se face în modul următor:

Produsul înmulțirii se descompune în cifre singuratice și se adună. Dacă din aceasta operațiune rezultă un număr care stă din două ori mai multe cifre și acesta se descompune în cifre singuratice și se adună.

Tot asemenea se procedează, dar separat, și cu de înmulțitul și înmulțitorul. Sumele obținute din acești doi factori se înmulțesc între sine și dacă produsul lor este egal cu suma cifrelor din produs problemei atunci operațiunea este bine executată.

Exemplul de mai jos ne va lămuri mai bine.

$$\begin{array}{r} 2468 \times 354 \\ \hline \end{array}$$

$$9872$$

$$12340$$

$$7404$$

$$873.672 \div 8 + 7 + 3 + 6 + 7 + 2 = 33 = 3 + 3 = \underline{6}$$

$$\left. \begin{array}{l} 2.468 = 2 + 4 + 6 + 8 = 20 = 2 + 0 = 2 \\ 354 = 3 + 5 + 4 = 12 = 1 + 2 = 3 \end{array} \right\} 2 \times 3 = \underline{36}$$

1. Mango.

Pagini de literatură.

In satul meu.

De *Silaghi Mihai*

I.

In satul meu de lângă dealuri, cu verzi păduri de brad
[și fag,
Ca cântecul de păsărele, nu am în satul meu mai drag.
In satul meu cobor la vale, pârae limpezi din isvor,
Și murmurul ce se aude, parcă-ți dorește somn ușor.

II.

In satul meu e veselie, în zilele de sărbători,
Bătrâni și tineri joacă hora, purtând în pălărie flori.
La noi pe deal cresc flori de aur, mirosul lor te-adoarme
[dus,
Albinele culeg nectarul, și fluturi galbeni zboară sus.

III.

Când toamna vâlul și-l întinde, peste pădurile de fag,
Pustiul doar ne mai rămâne și-atâta tot din ce-i mai drag.
— — — — —
Cu iarna vin fulgi de zăpadă, iar satul pare înghețat,
Atunci încep zile mai grele, în satul meu împrăștiat.

Melancolie.

*Odihnă n'am ... Neconținut
Alerg pe drumuri neumblate,
Ochi-mi sunt palizi, chinul greu,
Suspinele-mi îndurerate.*

*In codru des dacă mă duc
Acolo păsări nu-mi mai cântă,
Trist este tot și e pustiu,
Ci numai corbii stau la pândă.*

*Și frunzele uscate sunt
Și crengile toate 's uscate;
Iar vântu-și cântă doina trist:
Nu es-e aici seninătate!*

*La câmp afară dacă ies,
M'apucă o patimă nebună...
Târzie toamnă e acum
Și flori nu sunt — se fac cunună.*

*Iar dacă ajung la izvor
Liniștea mea o risipește:
De-un vis pierdut, de-un dor ascuns
Când multe, el, î-mi povestește...*

*Eu multă vreme stau și ascult
Și simt a mea nefericire:
Căci am iubit odat' și eu,
Dar... noi n'am fost de-aceea-și fire!..*

(1909)

Simion Oros.

Pagina Humorului.

*Toți cetitorii noștri, cari doresc să colaboreze la această pagină, cu material potrivit (preferabil din domeniul nostru dascălesc) să înainteze corespondența timbrată în regulă, pe adresa: Dnii Villy I. Mancioc, **Surduc**.*

*

Rodin.

celebrul sculptor francez, dictă secretarului său niște cugetări.

— Măestre, dacă voiți mai spuneți odată, n'am înțeles bine.

— Dragul meu, răspunse Rodin, nu trebuie numai decât să înțelegi, trebuie să «scrii» . . .

*

Sot sficios.

Lenuța; Taticule, dl învățător ne-a spus că animalele își schimbă în fiecare iarnă blana.

— Sșt, taci . . . să nu te audă măta . . .

*

Iacob I. al Angliei

avea un buffon care supărase atât de mult pe unul dintre cei mai puternici demnitari, că acesta jură să-l ucidă. Bufonul ceru protecție stăpânului său.

— Fii pe pace, răspunse regele, dacă o îndrăsni să te omoare, îl spânzur a doua zi.

Ah! oftă bufonul, aș fi mai sigur să-l spânzurați cu o zi înainte . . .

*

Răspuns potrivit.

Un deputat sta de vorbă cu un dascăl, într'o societate.

— Trebuie să fie cineva tâmpit ca să se facă învățător zise deputatul în bătaie de joc.

— Mă mir atunci, cum de nu v'ați ales această carieră răspunse dascălul.

Conan Doyle.

Autorul lui «Scherloch Holmes» e și șeful spiritiștilor din Anglia. La o serată, a fost rugat să facă câteva experiențe. Doyle a primit. La un moment dat zise mediului:

— Ia acest revolver și trage în femeea care pune coarne bărbatului!

Mediul sta însă, nemișcat.

— De ce nu tragi? se înfurie spiritistul.

— Nu-mi ajunge revolverul, răspunse mediul, am nevoie de o mitralieră.

Multe doamne au răsuflat ușurate...

*

La o școală de fete.

Profesoara: Dacă spun «sunt frumoasă» la ce timp am vorbit?

Eleva: La trecut....

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In recunoaștere.

Tânărul învățător X e numit în comuna Y. Cum voia să-și aranjeze elevii în bănci, lucrul era foarte greu prin faptul că toți copiii erau tunși și cu cămăși lungi. Care-s băieți și care-s fete? se gândi el. Ii veni ideia: — Băieți! Când'oi zice trei, toți să vă ștergeți la nas cu poala cămășii!...

*

Un deputat

a declarat într'o zi, că dascălilor nu le trebuie carnet de călătorie pe C. F. R. fiindcă apostolii adevărați au umblat totdeauna pe jos, sau călare pe măgari.

Noi n'am fi contra dacă ar mai fi măgari, disponibili dar toți s'au făcut deputați. ...

*

Fără risc.

In timpul catastrofei »Titanicului« doi jidani se aflau pe bord. In timpul scufundării, unul plângea sfâșietor. Celălalt, enervat, îl apostrofează:

— Ce plângi așa, Șloim? E vaporul tău?...

Willy.

Note și Observări.

Anuarele școlare.

În cei dintâi ani după preluarea imperiului, direcțiunile câtorva școli urbane începuseră din propria inițiativă să scoată la sfârșitul anului școlar anuare, în cari se arăta cu data statistice munca și rezultatele ei din cursul unui an. Credem, că încetul cu încetul, acest bun obicei se va generaliza, urmând exemplul mai întâi școlile urbane, apoi dintre rurale cele cu mai multe puteri didactice și populație școlară mai mare. Timpul însă nu mi-a verificat credința. În loc ca an cu an să crească numărul anuarelor, a scăzut, Astăzi abia școlile de ucenici mai cultivă obiceiul, cine știe până când. Deci în loc de progres, am căzut pe panta regresului.

Cercetând cauzele acestui fenomen, dealtfel destul de generalizat în multe ramuri ale vieții noastre publice, nu-l găsec justificat nici prin sărăcia școlilor în cele materiale, și nici prin lipsa de destoinicie a conducătorilor, ci în locul prim prin neînțelegerea rostului anuarului și apoi prin tembelismul, care demoralizându-ne voința, ne țintesc pe loc și nu ne lasă să progresăm.

Aflu de necesar să mă ocup cu aceasta chestiune, deoarece clarificându-ne asupra lor, mai ușor ne vom putea debara de nepăsarea și tembelismul care ne-a făcut să le ignorăm până acum.

Școala primară ca instituțiune culturală încă n'a ajuns să fie și la noi o necesitate peste tot locul. Urmarea este, că multă lume nefiind în curat cu rostul ei, nu ne poate prețui și sprijini după cuviința ca pe un binefăcător al său, ci mai mult o consideră ca o povoaă, care numai datorințe și necazuri îi aduce. Iar lumea care îi înțelege rostul, ar dori să aibă știre de evenimentele mai importante din viața școlară. Și cu drept cuvânt.

Între astfel de împrejurări școala trebuie să creeze și

cultive o legătură strânsă și statornică între sine și lumea externă, ca să se poată face cunoscută și populară. Să nu credem că aceste vin dela sine. Noi, învățătorii, trebuie să le creem prin muncă grea și îndelungată. Altfel școala rămâne izolată și cu ea și noi,

Între multele mijloace, cari pot servi cu succes acest scop, se pot număra și *anualele școlare*.

În ele se va arăta în măsura cuvenită și potrovită: munca depusă, evenimentele mai importante, împrejurările cari au avut înrîurire bună ori rea asupra mersului învățămîntului, viața religioasă și morală, situația statistică, numele elevilor și progresul în studii etc.

La început se va publica o conferință cu subiect potrivit pentru părinții elevilor, iar la sfârșit știri pentru începerea anului școlar următor, ca înscrierile, examenele de corigență, manualele didactice ș. a.

Pe lângă cele amintite mai sus, anuarul cel dintâi va cuprinde și *monografia școlii*.

La redactare se va avea în vedere, ca să se incunjure criticile și și încredințările la adresa factorilor vieții publice, părinților și elevilor. El trebuie să rămână în cadrele celei mai severe obiectivități, dictată de interesele învățămîntului. Altfel își pierde farmecul și influința, ce trebuie să aibă asupra sătenilor.

Anuarul însă trebuie să întrunească și condițiunea de a apare pe ziua când se va serba încheierea solemnă a anului școlar, ca să se poată distribui elevilor și părinților prezenți, în momentul când atențiunea asupra școlii este mai concentrată. Distribuit mai târziu își pierde actualitatea și nu i-se va da aceeași importanță.

Știu, că conducătorii școlilor se vor izbi de greutăți și piedeci, dar voința tare le va învinge pe toate, iar rezultatele vor răsplăti cu pr'isoșință truda depusă. Nu este suficient numai să semnalăm lipsurile și greutățile, ci trebuie să luptăm pe toate căile pentru delăturarea lor. Anualele școlare însemnează un mijloc de îndreptare în plus.

I. Mango.

Revista revistelor

Spicuri. Note.

Școala și viața. (Revista Asoc. Gen. a Inv. din România — București. No. 4. An. 1.) Dl *Spiridon Popescu* în articolul de fond se ocupă de piedecile pentru învățământul rural, amintind ca cea mai fundamentală și deci cea mai serioasă dintre toate piedecile lipsa unei tradiții culturale prin sate. După legea inv. Prim. pentru sate obligator și gratuit, din 1864. (în vechiul regat) se nădăjdui-se că va începe o viață culturală, ceea ce însă nu s'a întâmplat. Țăranul plătea mai bucuros amendele, dar nu se lipsea de brațele de muncă ale copiilor. Obligatorivitatea a făcut odioși pe învățători inaintea satului, luând astfel naștere ura contra școlii. Majoritatea de copii n'au apucat o tradiție culturală, iar aceasta lipsă alcătuește o piedică de neînving în calea învățământului ei. Concluze că, dacă sunt atât de rari casele de citire nu poate să plutească într'un sat o atmosferă culturală, care să pătrundă ființa copiilor înainte și după vârsta școlară. — Dna *Isabela Sadovanu* examinează legătura dintre școală și familie, care o află ca cel mai bun mijloc pentru realizarea unei educații complete, iar dacă nu este o colaborare, dacă nu există o înțelegere deplină între școala și familie, este stângănită întreaga activitate a educatorului. Arată marea importanță a asociațiilor de părinți și dascăli cu scopul de a încuraja studiul experiențelor pedagogice. În America (Statele unite) o asemenea asociație numără peste un milion membrii. — Dl, *C. Stan* după ce arată strădania Min. Instr. cu punerea în aplicare a primei legi școlare, constată că, nu s'a ajuns la rezultatul imbușurător la care trebuia să ne așteptăm după aproape trei sferturi de veac de învățământ gratuit și obligator, apoi arată pricinile mai adânci cari formează motivul acestei nereușite. — Articolul «*Ideile didactice ale revizorului școlar Mihai Eminescu*» pune sub ochii cititorului, pentru ca cetind să vadă

și văzând să creadă că, Eminescu a fost în realitate un pedagog. — *Cronica* este variată și instructivă.

Revista Învățătorimei Române, (Buzău Nr. Gratuit. Anul XXX.) Dl. I. G. Dumitrescu în Apelul călduros abonaților neachitați, face tristul bilanț material al revistei, care timp de 30 de ani a ținut aprinsă facla culturii idealistului dascăl român. Din acest apel se află că, din 12 mii abonați, numai 819. sunt în curent ca plata, 2532 numai în parte, iar 7960 sunt datori cu cumă de 1.583.440 lei, cărora la cere să-și facă datoria. Din Sălajul nostru au plătit complet abonamentul (ab. 100 lei pe an) 7 inși, în parte 18, iar 92 inși au să achite 19.820 lei.

Scoala și familia de Măine, (București, No. 22-23 An. III.) Are un conținut variat și bogat, tratând probleme de actualitate, cari interesează mult lumea dascălească.

Foința Școlii, (Cernăuți, No. 7. An. VIII.) Se ocupă mai mult de situația materială a învățătorilor, indeosebi cu îndolența celor în drept de a ordona și achita salariile la timp., și nu cu întârzieri decât 2-3 luni. library Cluj

Simion Oros.

La Cinema.

- Doamnă rugați pe bărbatul Dv. să nu mai sforăe.
- Dar, el nu vă împiedecă să vedeți filmul!
- Nu, el mă împiedecă să dorm.

*

Conștiențios.

- Nu umbla așa încet, Ionel, o să întârzii și mama ta o să te certe.
  - Nu. Mămica mi-a zis: »Du-te repede, după 1 kg zahăr«.
- Dar ea n'a spus: Grăbește-te și când revii!... VILLY.

Administrația școlară.

Instrucțiuni relative la examenele din învățământul primar.

În temeiul dispozițiilor din lege și regulament, precum și deciziunilor elaborate de autoritățile școlare superioare, comunicăm la acest loc normele de urmat la ținerea examenelor și promovarea elevilor.

a) *Examenle de fine de an și promovarea elevilor.*

Cu începere dela data de 18 Iunie, elevii vor depune un examen sumar de obiectele principale de studiu (limba română, matematici, istorie, geografie, igienă, științe naturale,) în asistența părinților elevilor și asistența obligatoare a învățătorilor școlii. Având în vedere importanța ce-l are în învățământul primar studiul religiei acest obiect încă se va încadra în obiectele examenului. Examenele se vor ține în interval de o zi pentru fiecare clasă sau divizie a unui învățător, într'o singură ședință de 4 ore cu recreațiile regulamentare. La școlile cu un singur învățător, examenul durează o zi, pentru toate clasele sau divizele; la acele cu 2 învățatori, două zile; la acele cu trei, trei zile etc.

La școlile mixte, dar cu clase separate de băieți și fete, examinarea claselor de fete se va face în aceleași zile cu a claselor de băieți; pentru băieți, în asistența învățătorilor dela clasele de băieți, iar pentru fete în asistența învățătorilor dela clasele de fete.

Examinarea va fi numai orală și se va face de către învățătorul sau învățătoarea clasei respective, având dreptul să pună întrebări și ceialalți învățatori.

La aceste examene nu se va stăruia atât asupra cantității de cunoștințe înmaginate de elevi în cursul

anului, ci mai mult asupra gradului de asimilare a celor cunoștințe și asupra înrâuririi pe care ele au avut-o asupra extinderii puterii de gândire și judecată a elevilor. Ele vor avea mai mult un caracter de festivitate, cu tendința de a produce interesul și dragostea părinților față de școală.

2. Promovarea elevilor dintr'o clasă într'alta, se face pe baza notelor trimestriale.

Pentru ca un elev să fie promovat trebuie ca fiecare din mediile sale anuale pe grupe; lb. română, matematici, (amitmetică și geometrie) celelalte științe (religie, istorie, geografie, șt. naturale și igienă, cultură socială și învățământul civic, cunoștințe de comerț și contabilitate), dexterității (caligrafia, desenul, cântul, educația fizică, lucrul manual, Cl. I până la IV de băeți) lucrul de mână și gospodăria (la fete) indeletniciri practice la Cl. V-a până la VII-a (la băieți) să fie cel puțin cinci, neavând la nici unul din obiecte în parte din acele grupe o medie anuală inferioară lui patru; media anuală la purtare să fie cel puțin șeșe, iar nota la frecvență cel puțin patru.

Nota la frecvență se va socoti după normele stabilite în art. 76 din regulamentul pentru administrarea interioară a școalelor primare urbane și după normele stabilite în art. 83 din regulamentul pentru administrarea interioară a școalelor primare rurale.

3) Calcularea mediilor se face în felul următor:

a) Notele trimestriale obținute la fiecare obiect de elevii claselor I - VI. adunate și suma împărțită prin trei, să dea mediile anuale pe obiect.

Tot astfel se obține media anuală la purtare; iar nota la frecvență se calculează o singură dată pe an, după terminarea cursurilor, potrivit normelor stabilite la art. 76 din regulamentul pentru administrare.

Dacă un elev a lipsit motivat unul din trimestrele I sau II dela școală, atunci spre a avea mediile anuale pe obiecte se adună numai notele de pe celelalte trimestre și suma lor se împarte în două.

b) Mediile anuale, pe obiecte formează următoarea grupă:

1) Limba română cu subîmpărțirile sale: scrierea și exerciții gramaticale citirea, exerciții de memorie, exerciții de compunere și exerciții de intuiție:

2) Matematici: aritmetică și geometrie:

3) Celălalte științe, religie, geografie, științe naturale, și igienă, cultură socială și învățământul civic, cunoștințe de comerț și contabilitate:

4) Disciplina: purtarea și frecventarea.

c) Suma mediilor pe grupe împărțită cu numărul grupelor și anume: cu cinci pentru elevii din clasele I - IV și cu șase pentru elevii din clasele V - VII dela școlile de băieți și dela școlile de fete, de media generală de clasificare a elevului.

d) Mediile anuale și media generală de clasificare se calculează cu două zecimale.

b) *Examen de absolvire.*

1) Examenul de absolvire cu elevii de cl. VII-a se ține sub președinția revizorului, sau a subrevizorului școlar, sau a unui delegat al Ministerului și în prezența tuturor învățătorilor școlii (în comunele rurale în prezența tuturor învățătorilor cari urmează să prezinte elevii la centrul de examinare constituit în comisiune examinătoare).

2. Școlile din comunele urbane, precum și celele din comunele rurale care funcționează cel puțin cu 4 învățători, vor alcătui fiecare câte un cerc școlar de examinare și examenul de absolvire se va ține la fiecare din aceste școlile în parte, în fața învățătorilor școlii constituiti în comisiune, sub președinția directorului sau unui delegat al Ministerului. Școlile din comunele rurale, cari funcționează cu mai puțin de 4 învățători se vor grupa în cercuri de examinare și examenul se va ține la una dintre cele aleasă ca centru. Gruparea lor în cercuri, alegerea centrelor de examinare, designarea delegatului, precum și fixarea zilelor de examen se face de revizorul școlar.

La școlile urbane, care funcționează numai cu 4 învățători, cercetare lucrărilor în scrise se va face de întreaga comisiune examinătoare, fiecare învățător punând câte o notă și semnând în dreptul ei. Suma acestor note, împărțite cu numărul examinătorilor, adică cu patru, va fi nota dobândită de elvi la fiecare lucrare scrisă.

3) Examenul va consta din probe scrise, probe orale și probe practice, alese din programa celor trei clase din urmă ale școlii primare. Ele vor fi eliminatorii.

Probele scrise se vor da din limba română din matematici. Subiectele acestor probe se vor stabili de comisiune, în vederea unui lucru de oră. La limba română se va da o compunere. La școlile rurale și la cele urbane, cari funcționează cu cel puțin 4 învățători, lucrările scrise se vor cerceta de către o subcomisie formată din tragere la sorti din trei învățători, cari predă la clasele VI—VII. Ei vor pune pe acestea lucrări o notă, în cifre și în litere semnând în dreptul ei. Suma acestor note împărțită cu numărul membrilor subcomisiunii, cari a cercetat lucrările adică cu 3, va fi nota dobândită de elev la fiecare lucrare scrisă.

Lucrările scrise se vor păstra timp de un an în archiva școlii cărei aparțin elevii.

La indelenticirile practice, elevii vor executa, după caracterul școlii, fie în atelier fie în grădina școlară, câte o lucrare care să se poată termina în cel puțin o oră. Nota la aceste lucrări se va da de membrii comisiunii, de comun acord. Numai în caz de neînțelegere se va hotărâ de revizor, de șubrevizor ori de delegatul Ministerului.

În acelaș fel se va proceda și la școlile de fete pentru lucru de mână și lucru de gospodărie, adică dându-se o lucrare care să se execute în cel puțin o oră.

4. Examenul oral se face de către învățătorii clasei, având însă dreptul de a pune întrebări și ceialalți

membrii ai comisiei, cari sunt obligați să asiste la întregul examen.

Ordinea examinării este aceea stabilită prin catalog. Atât revizorul școlar cât și delegații Ministerului pot schimba această ordine când vor crede de cuviință. Nota la acest examen se va da de asemenea de comun acord ținându-se seamă și de notele avute de elevul în cursul ultimilor doi ani. În caz când examinătorii, nu sunt de acord, va hotărâ tot delegatul Ministerului ca și la probele scrise.

La limba română și la matematici nota medie va rezulta din suma notei dela proba scrisă, adunată cu nota medie a probei orale împărțită cu două. La grupele: celelalte științe și destierități, ea se obține din suma notelor dobândite de elev la examenul oral, împărțită cu numărul obiectelor, în fiecare grupă. Media grupei «disciplina» se obține din suma notei de purtare (dară potrivit notelor din cursul anului) cu nota de frecvență. Cu aceste medii și cu notele dobândite de elevi la indeletnicirile practice, iar de fete la lucrul de mână și gospodărie, se va calcula media generală conform dispozițiilor arătate mai sus.

Catalogul, cuprinzând rezultatul examinării, subsemnatura membrilor comisiei va rămânea în păstrarea directoratului școlii respective.

După trecerea notelor în catalog se va proceda la redactarea și eliberarea certificatelor de absolvire candidaților reușiți la examen.

Rezultatul sumar al examinării (câți elevi înscriși, câți cu frecvență regulată în cursul anului, câți examinați, câți promovati) precum și pregătirea ce se va constata că au avut-o elevii, foarte bună, bună, mediocră, etc. pentru fiecare școală din cerc se va contrasemna de către președintele comisiei, într'un proces verbal închiet în registrul de inspecții al școlii unde a avut loc examinarea.

În acest proces verbal delegatul va putea trece orice observații, ce ar avea de făcut cu privire la examen.

Directorul școlii unde s'a făcut exeminarea, va înainta revizoratului școlar, în termen de trei zile, atâtea copii după acel proces verbal, câți învățători au prezentat elevi la examen în plus cu o copie.

Aupă terminarea examenului, delegatul Ministerului va depune la cancelaria revizoratului școlar un raport general de modul cum s'a ținut examenul, anexând și un tablou în dublu exemplar de elevii reușiți la examen trecând în dreptul fiecăruia notele din registrul catalog.

Anul școlar se închie în întreg învățământul primar în ziua de 29 Iunie, cu o serbare.

La aceasta serbare, elevii distinși prin purtare și silința vor fi răsplătiți, cu premii. Se vor socoti ca elevi distinși prin aceia cari vor avea media generală cel puțin 8 și nici o medie anuală pe obiecte inferioară lui șapte.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

D. Mărgineanu

Intre dascăli.

- Tu ești discret, nu e așa?
- Ca un mormânt.
- Atunci e bine! Am nevoie de 500 lei, dar tăcere!
- Fii liniștit... e ca și când n'aș fi auzit!...

*

„Un diamant poate fi călcat și de o copită de cal.”

VILLY.

Diverse.

Cât a costat războiul mondial?

Oficiul statistic francez a elaborat o vastă statistică despre cheltuielile războiului mondial. Conform acestei statistice marele război a costat 1.700.000.000.000 franci, un bilion șapte sute de miliarde franci aur. Adecă 85 bilioane, sau 85 de mii de miliarde lei. Adecă atâta cât face întreaga avere națională a Americii, Angliei și Rusiei laolaltă.

Am făcut această lungă explicație deoarece această cifră enormă nu e ușoară de conceput decât pentru aceia cari se ocupă cu astronomia și sunt obicinuși cu cifrele lungi de bilioane și trilioane.

Ca să ne putem face o idee de această sumă enormă trebuie să știm că războiul de 4 ani și 3 luni a costat pe fiecare minut 12.000 franci aur, peste o jumătate milion lei. Acum câte perechi de minute sunt în 4 ani și 3 luni atâtea milioane de lei a costat războiul mondial.

Ca să numere acești bani în franci de argint, un om, dacă ar număra câte 100 franci pe minut, în 12 ore pe fiecare zi, i-ar trebui 60.000 ani. Sau 60.000 oameni ar trebui să numere un an în fiecare zi timp de 12 ore.

Dacă 1.700.000.000 franci de argint ar fi așezați unul lângă altul s'ar pava cu ei un teren de un milion de kilometri pătrați. Un teritoriu de trei ori mai mare ca al României Mari, sau cât al Franței și Germaniei împreună.

Atâta sa cheltuit cu războiul mondial și acum vă mai mirați că țările cari au plătit acești bani sunt așa de sărace și bătute de crize și mizerie, iar țările cari au încasat acești bani pentru diferitele furnituri de muniții, alimente, medicamente, haine etc. sunt așa de bogate încât nu au ce face cu banii lor?

Cât aur este pe pământ.

La sfârșitul anului trecut s'a făcut socoteală despre aurul ce se găsește pe pământ. S'au găsit bani de aur cu totul în preț de 7985 de miliarde de lei. Din această cantitate, în Europa este cam jumătate, în Statele Unite ale Americii a treia parte, iar restul în celelalte părți ale pământului. Afară de bani de aur, mai este mult aur ce se întrebuințează la fabricarea bijuteriilor: inele, cercei etc. Acest aur nu se poate ști cu siguranță cât este de mult. Se crede că ar fi cu totul în preț de 2270 miliarde de lei.

Combaterea bolilor venerice

Pedeapsa cu închisoarea pentru propagatorii boalei — Internarea și controlul bolnavilor.

Combaterea bolilor sociale pe cale particulară, numai la inițiativa unor medici particulari însuflețiți de sentimentul umanitar, n'a avut și nu putea avea rezultat satisfăcător. Medicii au avut de luptat cu incoștiența bolnavilor și cu nepăsarea publicului. Apoi ori ce apostolat slăbește dela o vreme, dacă apostolatul voluntar se lovește, pe lângă greutățile firești și de nepăsarea și de nerecunoștința celor interesați. Județul nostru — unul din cele mai bătuite de bolile sociale dintre județele din țară — a fost o vastă experiență de combatere a acestor molime sociale pentru corpul medical, de unde s'a inspirat, de sigur, legiuitorul proiectului de care va fi vorba.

Noul proiect de lege sanitară

D-l ministru al sănătății publice a elaborat un proiect de lege sanitară, care va ajunge în curând în desbaterea corpurilor legiuitoare. Noua lege conține unele dispozițiuni radicale în vederea combaterii bolilor venerice. Nu destul de radicale, după modeșta noastră părere, pentru a ștârpi din rădăcină bolile ucigătoare, cari se dau dela om la om, prin contact trupesc. Dar în tot cazul e un început destul de bun.

Efectul legii se va vedea imediat după ce se va pune în aplicare.

Legea obligă pe toți indivizii, bărbați și femei, bolnavi venerici, să se cureze. Toate instituțiile sanitare sunt obligate să trateze gratuit pe acești bolnavi. Medicii trebuie să îndrume pe bolnavi să se trateze și să le puie în vedere că vor fi pedepsiți dacă răspândesc boala.

Legea dispune cari categorii de cetățeni trebuie să fie tratați sub controlul autorităților sanitare. Dacă nu prezintă destulă garanție, că nu vor răspândi boala, vor fi internați. Legea pedepsește pe individul, care știe că suferă de o boală sexuală contagioasă și totuși exercită contact sexual. Va fi pedepsită și doica bolnavă care alăptează copii sănătoși, cu închisoarea până la 6 luni și amendă de la 1000 până la 10.000 lei.

Internarea bolnavilor preculoși

Persoanele cari prin felul lor de viață răspândesc bolile venerice (prostituatele) vor fi supuse unor examinări periodice în dispensarii antivenerice. Pe timpul când boala e contagioasă vor fi internate la spital.

Persoanele de sub control sanitar primesc certificate speciale, conduse de dispensarele antivenerice. Tratamentele se introduc în aceste certificate și se manipulează cu toată discrețiunea. Controlul acestor certificate se exercită numai de autoritățile sanitare.

Dacă persoanele obligate la control nu se vor supune, poliția le va înainta, pedepsi și interna. Dacă neglijează tratamentul, nu se vor mai putea trata cu medic particular ci cu medic legist. Dacă și aci neglijează tratamentul, pacientul va fi internat.

Cei ce molipsesc pe alții cu boli venerice, vor fi înaintați judecării și pedepsiți cu închisoarea de la 6 luni până la un an. La închisoare vor fi supuși unui tratamentu ridicat.

Soldați bolnavi nu vor fi concediați

Soldații vor fi examinați înainte de a fi concediați și cei aflați bolnavi vor fi supuși tratamentului și numai după ce vindecă vor fi eliberați din armată.

Stabilimentele nu-și pot concedia angajatele cari nu sunt complet sănătoase.

Contravențiile la legea sanitară nu le pot constata decât medicul. Tribunalul va condamna în baza actelor dresate de medic.

Legea prevede și sancțiuni pentru medicii cari se abat dela dispozițiile legii.

Efectul legii.

După cum vedem, se elaborează o lege pentru combaterea radicală a bolilor venerice. Dacă legea se aplică cu toată strictetea efectul ei va fi salutar. Dar pentru acestea se cere și conștiință cetățenească. Dacă cineva a contractat o boală venerică trebuie să consulte imediat medicul și să denunțe și pe acela dela care a primit-o, pentru a fi împiedecat să o propage mai departe.

Lupta contra sifilisului, blenoragiei, etc., e mai ușoară decât lupta contra tuberculozei de exemplu, căci bolile venerice nu se pot răspândi decât prin contact între persoana bolnavă și cea sănătoasă. Bacilul sifilisului și gonococul blenoragiei nu plutește în aer, nici în apă, ca al tuberculozei, malariei, gripei etc. De aceea bolile venerice se pot stârpi cu desăvârșire, dacă se iau măsuri radicale și cetățenii dau tot concursul autorităților să combată aceste boli uricâose și periculoase.

(Gaz. de Vest.)

Ion Albu.

Ș T I R I

10 Mai în Zălau.

Aceasta este o zi măreață, de care sunt legate cele mai importante evenimente din istoria neamului nostru, mulțumită cărora ne putem mândri cu o țară liberă, mare și frumoasă. La 10 Maiu 1866 Principele Carol, cel dintâi rege al României, intră în țară și jură în fața adunării, că va respecta legile, religia și integritatea țării; după războiul victorios asupra turcilor, la 10 Mai 1877 urcă tronul României independente, iar la 10 Mai 1881 se proclamă regatul și se încoronează ca cel dintâi rege, cu coroana de oțel făurită din tunurile luate dela turci în luptele victorioase dela Plevna.

În aceasta zi ne mai aducem aminte și de întregirea neamului și a țării prin unirea cea mare a tuturor Românilor, cu sufletul recunoscător față de toți aceia, cari au contribuit la ea și muncese pentru consolidarea țării.

Ziua de 10 Mai s'a serbat în Zălau cu mare solemnitate și însuflețire. La ora 10, în sunetul clopotelor, lumea începe a se aduna din toate părțile la Te-Deum-ul, care s'a servit în piața Mihai Viteazul de către preoții ambelor biserici rom., în prezența autorităților, armatei, școalelor și a unui public numeros.

După Te-Deum urmează trecerea în revistă a trupelor și defilarea tuturor școalelor din localitate și la urmă a armatei.

La ora 12, se prezintă la Prefectură toate autoritățile bisericesti, militare și civile, cari în fața dlui prefect Dr. Alex. Aciu, dau expresiune sentimentelor de supunere și omagiu către M. S. Regele Mihai I, Casa Domnitoare, Inalta Regentă și Guvernul Țării.

Remarcăm dintre cele multe, vorbirea frumoasă a Dlui Lt. Colonel V. Florescu, pe care o dăm mai jos.

„Domnule Prefect, 53 de ani au trecut, de când o mică oștire nesocotită atât de dușmani cât și de preteni, trece Dunărea, pentru ca în câmpiile sterpe și neospitaliere ale Bulgariei, să primească botezul focului și al sângeiui.

Ere tânără oaste românească, care împinsă de un cald și

curat patriotism, venea să se războiască cu un dușman redutabil și cot la cot cu un aliat perfid, spre a asigura începuturile vieții noastre de stat liber.

Cu sacrificii greu de imaginat, mica oștire, aruncă în balanța politică, ținută de oamenii noștri de stat, argumentul cel mai convingător pentru dușmani ca și pentru prieteni, *sacrificiul de sânge*.

Iar din urgia petrecută în pustietățile Balcanilor oastea românească făurește cu oțelul tunurilor luate dela dușmani, Coroana primului Rege al României libere și independente.

Măreață apare figura Regelui Carol, cetățean desăvârșit, soldat de frunte, conducător minunat în șireagul evenimentelor, ce au sângerat cumplit, începuturile Regatului nostru.

După 36 ani, oastea Românească cu aceeași figură de soldat și Rege în capul său, retrece Dunărea, pentru ca cu sabia să hotărească pacea în Balcani, între vrăjmașii prea prădălnici.

O nouă podoabă se pune pe Coroana de oțel, Dobrogea întregită cu ținuturile stăpânite de marele voevod Mircea cel Bătrân.

BCU.Cluj / Central University Library Cluj

A tresărit de mândrie orice inimă de Român, când a văzut îndeplinindu-se cuvântul Regelui Carol, spus în Parlamentul Țării „Glasul României va fi ascultat“.

Cu evlavie să ne aducem aminte de întemietorul Regatului de acel Rege ce a început, aceea ce noi astăzi am încununat.

Abia reculeasă din prăpădul de peste Dunăre și după 3 ani de zile, încercată oștire se găsește la cea mai cumplită răspântie.

Nesocotind cei 4 dușmani puternici și neîncrezători în sprijinul fățarnicului prieten, presară pământul Ardealului, văile și crestele Carpaților noștri, câmpiile vechiului Regat cu 800.000 de trupuri, floarea neamului, pentru a pune Coroana României întregite pe funtea Regelui cavalier la Alba Iulia.

Glorie Eternă Regelui Ferdinand; odihnească-se în pace în taina mănăstirii de Argeș, alături de Marii noștri Voevozi.

Cu venerație ne amintim de figura Reginei Elisabeta, suflet duios, botezată de dorobanții noștri -- mama răniților să nu uităm, marea contribuție, ce această Regină a adus în dezvoltarea noastră morală și intelectuală.

Iar din prăpădul războiului cel mare, ne apare încununată

de glorie și cu dreptul la recunoștința unanimă, figura Majestații Sale Regina Maria, căreia îi dorim zile senine, ca răsplată a măreției sufletului său și pentru liniștea și binele Țării.

Iar astăzi nădejdea și credința noastră o punem în copilul Rege.

Armata, credincioasă Jurământului de credință, așa cum de veacuri a știut să-și slăvească voevodul său, nu dorește altă țintă decât aceea de a fi vrednică de chemarea ce i o va face suveranul său.

Garnizoana Zălau, Ofițer și trupă, depune la picioarele M. S. încredințarea deplină a gândului de Jertfă, în orice timp, în orice loc, pentru slava patriei și Regelui său.

Să Trăiască M. S. Regele Mihai I! Să trăiască, Dinastia!
Să trăiască Inașa Regentă!

Dl. Prefect răspunde tuturor prin o vorbire frumoasă.

Serbările s'au continuat după amiază la ora 17 cu un festival aranjat cu concursul tuturor școalelor și a armatei în sala teatrului pe lângă un program variat și binereușit, care a ridicat nivelul serbărilor. Cuvântarea festivă a ținut o dl. L. Ghegariu, directorul liceului de stat. Dsa a vorbit cu avânt și frumos.

Serbările s'au terminat scara cu retragerea cu torțe pe străzile orașului frumos lumnat.

— **Transferarea d. minis-
tru I. Mihalache.** Dl. Ion
Mihalache, ministru de agricul-
tură și domenii, a făcut cerere
pentru transferarea d-sale din
postul de învățător dela Do-
brești-Museel, din București.

Cererea d-lui ministru Mi-
halache examinată și îndepli-
nind toate condițiunile legale
a fost admisă astfel că din
toamna anului 1930, d. Miha-
lache va face parte din corpul
învățătorilor bucureșteni.

— **Examenul de bacala-
ureat.** Ministerul Instrucțiunii
aduce la cunoștința celor in-
teresați, că examenul de ba-
calaureat din a. c. va începe

conform legii și regulamentului
la 25 Iunie.

Inscrierea candidaților vechi
se face până la 1 Iunie prin
direcțiunea liceului unde au
terminat ultima clasă.

Inscrierea celor ce vor pro-
mova în Iunie a. c. clasa VII
se va face tot prin direcțiunea
liceelor imediat după încheierea
situației lor școlare.

Și unii și alții vor trebui să
prezinte actele prevăzute de
art. 87 din regulamentul și
declarația materiilor de obținere.

— **Necrolog.** Primitiv ști-
rea dureroasă, că înv. def. Dna
Margareta Rațiu, soția dlui
notar Bala din Olosig județul

Bihor, a încetat din viață în vârstă de abia 27 ani. Defuncta a funcționat ca învățătoare la școala primară din Moftinul mic și Caroi. Căsătorindu-se, la 1 Septembrie 1928 a trecut în județul Bihor. În tot cursul serviciului s'a afirmat ca una dintre cele mai bune puteri didactice. Ii regretăm dispariția și transmitem soțului și părinților iudurerați sincerile noastre condolițe. Dumnezeu să o odihnească în pace!

— † **Fridtjoff Nansen**, celebrul explorator și om politic, a încetat din viață în 13 Mai a. e. în hârsă de 96 ani, la locuința sa din Lisaker lângă Oslo în Norvegia.

— **Cântarea românească în străinătate** Corul „Cântarea României“ din București a întreprins în Aprilie și Mai a. e. un turneu artistic în Cehoslovacia și Germania, concertând în numeroase orașe sub conducerea maestrului dirigent, dl Marcel Botetz, insp. general al învățământului muzical din România. În toate părțile coriștii au fost bine primiți. Muzica românească a plăcut mult publicului străin și a cucerit laudele celor mai serioși critici muzicali. Ziarele cehoslovace și germane scriu în cei mai elogioși termeni despre muzica și costumul românească în care erau îmbrăcate coristele.

Avem cu un motiv mai mult să cultivăm mai intensiv și cu mai mare însuflețire muzica și costumul nostru național.

— **Radiofonia în școală.** Ministerul instrucțiunii, de a-

codă cu societatea de radiofuziuni va organiza cu începere de 3 Mai, până la încheierea anului școlar, audiții radiofonice. Acestea audiții se vor ținea în fiecare Sâmbătă între orele 3--5 d. a. Direcțiile școlilor cari au instalații de radio vor intruni pe elevi spre audierea programului. Ministerul a decis să autorizeze direcțiile școlilor și comitetele respective, să-și procure aparatele necesare, cerând în prealabil aprobarea Casei școlilor.

— **Reduceri pe C. F. R. pentru stațiunile balneoclimaterice din țară**

Regia autonomă a căilor ferate a hotărât, în urma unei recente închieri a consiliului de administrație cfr. să acoarde o reducere de 50 la sută din taxelo tarifare normale, dela orice stație din țară (inclusiv cele de frontieră) vizitatorilor din țară și străinătate cari vor vizita stațiunile balneare și climaterice. Amănunte se pri mese la oricare stație.

— **Examenle particulare de curs primar încep la 14 Iunie.** Inscrierilo se fac numai la școalele cele mai apropiate de domiciliul copilului.

Examenle particulare de curscomunale și profesional încep la 1 Iunie. Orice informații se cer numai dela direcția școlilor respective.

— **Se modifică regimul pensiunilor.** Răspunzând unei comunicări făcute Miercuri la cameră, d. V. Madgearu, ministru de finanțe, a anunțat că guvernul va veni foarte curând, cu un proiect de lege

care va modifica regimul în vigoare al pensiunilor.

Prin noul proiect se va urmări repararea tuturor nedreptăților făcute prin aplicarea legii d-lui Vintilă Brătianu. La calcularea pensiei nu se va ținea seamă decât de gradul și ani serviți ai celui pensionat.

Anul în care se va eși la pensie, nu va mai influența, în nici un mod, asupra cuantumului pensiei.

— **Incheierea anului școlar primar** Ministerul instrucțiunii a luat următoarele dispozițiuni în legătură cu încheierea anului școlar la toate școlile primare din țară:

Cursurile vor înceta la 15 Iunie, examenul de fine de an va începe pe ziua de 18 Iunie, cu elevii de clasa a patra pentru ca aceștia să aibă timpul necesar de a se prezenta la examenele de admitere în școlile secundare.

Elevii vor depune examenul din mateia obiectelor principale

La școlile cu un singur învățător, examenul va dura o singură zi; la cele cu mai mulți învățători, atâtea zile câți învățători sunt.

În clasa V-a și a VI unite, va ținea examenul o singură zi.

Examinarea va fi numai orală și va avea un caracter de festivitate, la care vor fi invitați și părinții elevilor.

Promovarea dintr'o clasă într'alta se va face pe baza notelor trimestriale.

Pentru elevii din clasa VII-a, examenul de absolvire se va ține între 23—26 Iunie, în

centrele fixate de revizoratele școlare în prezența revizorului, a subrevizorului sau a unui delegat al directoratului regional respectiv.

— **Cursuri de vară pentru învățători.** Ministerul instrucțiunii a hotărât ca anul acesta să se țină cursuri de vară de perfecționare didactică și cursuri pedagogice pentru învățătorii ajutori.

Aceste cursuri se țin astfel:

La Câmpulung (Muscel) pentru învățători minoritari din teritoriile alipite (perfecționare drept civic, limba română, istoria și geografia).

La Iași școala normală de băieți, pentru învățătorii ajutori și stagieri bărbați din regiunea directoratelor Iași, Chișnău și Cernăuți.

La școala normală diu Constanța și R. Vâlcea învățătorii de aceeași categorie din directoratele Cluj, Craiova, București, Timișoara.

La școala normală de fete Iași, învățătoarele stagiare și ajutoare din regiunea inspectoratelor Iași, Chișnău, Cernăuți.

La școlile normale de fete din: Sf. Gheorghe și T-Severin învățătoarele stagiare și ajutoare din regiunile București, Cluj, Craiova, Timișoara, iar la școala normală de conducătoare din Brașov pentru conductoarele de grădini de copii. Întreținerea privește pe candidați. Doritorii de a urma aceste cursuri se vor adresa cu cererile lor revizoratelor școlare cel mai târziu până la 10 Iunie, iar revizoratele vor trimite tablourile ministerului până la 15 Iunie

PARTEA OFICIALĂ

In această parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiincios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

No. 2587-1930. *Impărțirea centrelor de examinare pentru examenele de absolvire.* Conform ordinului Onor. Minister al Instrucțiunii și al Cultulelor No. 73,493-1930 pentru ținerea examenelor de absolvire a clasei VII primare sau fixat centrele pentru județul Sălaj cu indicarea datei, a președintelui și a comunelor aparținătoare precum urmează; 1) *Carei*, 23-24 Iunie președinte Dl. D. Margineanu, Revizor școlar. 2) *Șimleu*, 24-25 Iunie Președinte Dl. Ioan Fati Director școlar. 3) *Zălau* 24-25 Iunie Președinte Dl. Ioan Gozman Director școlar, cu comunele: Aghireș, Fetindia, P. Optelec, Panic. 4) *Ipu*, 23-24 Iunie Președinte Dl. Alexandru Pop sbrev. școl. cu comunele Cosniciul de jos, Cosniciul de sus, Marca, Porț, Leșmir, Șumal și Zăuan. 5) *Nușfalău*, 23-24 Iunie Președinte Dl. Ioan Rogneanu Inv. Dir. cu comunele: Bilghez, Boghiș, Bozieș, Halmoșd, Plopiș și Valea Ungurului. 6) *Pereceiu*, 25-26 Iunie Președinte Dl. Alexandru Pop sub. rev. școl. cu comunele: Bădăcin, Recea, Sici și Vârșolț.

7) *Crasna*, 23-24 Iunie Președinte A. Iepureanu Dir. școl. cu comunele Rati, și Vălcăul de jos, Horoat Patenia, Cățăluș, Cățăluș, Bănișor, Pria și Stârciu. 8) *Lompîr*, 23-24 Iunie Președinte R. Șipoș inv. dir. in Curitău, cu comunele: Lompîr, Ilișua, Criștelec, Ceheiu. Chieșd, Mălădia, Moiada, Șarmășag, Jurtelecul Șimleului, Curitău și Uilacul Șimleului. 9) *Camăr*, 23-24 Iunie Președinte P. Popescu, inv. dir. cu comunele: Camăr și Carastelec. 10) *Supurul de jos*, 25-26 Iunie Președinte Patriciu Pop cu comunele: Supurul de jos, Unimăt, Corund, Acăș, Țeghea, Hurez. Dobra, Racova, Supurul de sus, Jorocuta, Bobota, și Zalnoc. 11) *Boeșa* 23-24 Iunie Președinte Gr.

Dobocan sub. rev. școl. cu comunele: Bocșa, Berla, Badon, Hereclean, Guruslău, Coșeiu, Archiud, Dăbrin, Doba mică, Mocirla, Sâncraiuul Silvaniei, și Șamsud. 2) *Buciumi*, 23-24 Iunie Președinte P. Tulbure din Cogdăna cu comunele: Buciumi, Bogdana, Sânjeorzul de Meseș, Răstolț, Chichișa, Stana, Tresnea, Răstolț deșert, și Unguraș. 13) *Tihău*, 23-24 Iunie Președinte Aug. Maxim dir. școl. cu comunele: Tihău, Bălan, Rachis, Romița, Chechiș, Gălgău, Cristolț, Surduc și Brăglez Muncel, și Var. 14) *Jibou*, 24-25 Iunie Președinte D. Ilea dir. școl. cu comunele: Jibou, Mirșid, Cuceu, Poptelec, Domnin, Șoimuș, Borza, Lupoiaia, S. Odorheiu, Aluniș și Inău. 15) *Traniș*, 23-24 Iunie Președinte Paul D. dir. școl. din Năpradea cu comunele: Cheud, Chelița. Năpradea, Somes Guruslău, Rona, Husia, și Traniș. 16) *Asuajul de jos*, 23-24 Iunie Președinte I. Băta inv. dir. cu comunele: Asuajul de jos, Ariniș, Băița, Odești, Bârsăul de jos, Bârsăul de sus, Sălsăg, Mănău, Ulmeni, Arduzel, Țicău, Tohat și Urmiș. 17) *Oarța de jos*, 23-24 Iunie Președinte Rațiu I. sub. rev. școl. cu comunele: Oarța de jos, Motiș, Băsești, Săliște, Stremțiu, Biușa, Benesat și Ulciug. 18) *Hodod*, 23-24 Iunie Președinte S. Budea inv. dir. cu comunele: Hodod, Ciuta, Nadișul Hododului, Bogdand și Ser. 19) *Cehul-Silvaniei*, 26-26 Iunie Președinte I. Rațiu sub. rev. școl. cu comunele: Cehul-Silvaniei, Horoatul, Nadișul, Leleiu, Mineu, Sălățiș, și Noțiș. 20) *Tășnad*, 24-25 Iunie Președinte G. H. Nichita inv. dir. cu comunele: Tășnad, Blaja, Cean, Cehăluțiu, Cheja Săcășeni, Sărăuad, Săuca și Silvas. 21) *Santău*, 24-25 Iunie Președinte P. Marchiș inv. dir. cu comunele: Santău, Hotoan, Irina, Sudurau, Chereușa, Cig, Pir, Moara banfi și Păjal. 22) *Moftinul Mic*, 24-25 Iunie Președinte Aug. Pop inv. dir. Sânmiclăuș cu comunele Moftinul mic, Ghenciu, Cămin, Moftinul Mare, Ghilvaciu, Domănești, și Sânmiclăuș. 24) *Căuș*, 24-25 Iunie Președinte I. Heletea inv. dir. cu comunele Căuș, Tiream, Meșentiu, Ghirolț, Sâncraiuul Eriu și Satu Mic. 24) *Sanișlău*, 23-24 Iunie Președinte Aug. Creșpoi sub rev. școl. cu comunele Sanislău Petrești, Resighea, Ciumești, Berea, Urziceni, Foieni și Căpleni. 25) *Andrid*, 25-26 Iunie Președinte A. Creșpoi, sub. rev. școl. cu comunele Andrid, Vezendiu, Portița, Dindești, Dindești Mic, Otomani, Pișcolț, Sălăcea și Galoșpetreu. 26) *Valcu lui Mihai*, 23-24 Iunie Președinte Ioan Cioc inv. dir. cu co-

munele Valea lui Mihaiu, Adoni, Cheșereu, Curtuiușeni, Chiniz, Șimian, Tarcea și Vașad. Domnii Directori se vor prezenta la examene cu registrele școlare (matricolă și catalog) precum și cu hârtie necesară lucrărilor scrise. Atragem atențiunea tuturor învățătorilor, să-și incheie până la sfârșitul lunii Iunie a. c. toate registrele și să termine toate lucrările administrative, căci numai astfel vor putea ridica salariile pe luna Iulie.

NOTA. In cazul că ar mai exista școli cu elevi absolvenți de ci. VII-a afară de comunele amintite mai sus, se vor prezenta la examen de absolvire la cele mai apropiate centre de examinare.

No. 2545-1930. *Incetarea cursurilor și examenele de fine de an.* Privitor la incetarea cursurilor și ținerea examenelor de fine de an comunicăm in întregime ordinul On. Minister al Instrucțiunii și al Cultelor No. 73493-1930, cu invitarea să se conformeze acestor dispozițiuni toate școalele primare de stat și cele particulare (Confesionale) In cadrele examenelor fixate se vor ținea și examenele de religieune, cunoscând că nu se admite alt termen pentru examenele de religieune. Domnule revizor, Cursurile școalelor primare urbane și rurale incetează in ziua de 25 Iunie. Examinele de fine de an prevăzute de art. 98 din Regulament, vor începe in ziua de 18 cu clasa IV-a, in vederea examenelor de admitare la școalele secundare, conform deciziunei Ministeriale No. 66256-1929. Conform dispozițiunilor regulamentului, elevii vor depune un examen sumar din obiectele principale (L. română, matematică, istorie, geografie, igienă, Șt. Naturale) in asistența părinților și a învățătorilor școliei. La școalele cu un singur învățător, examenul durează o singură zi, la cele cu mai mulți învățători, atatea zile câți învățători sunt. Cl. V și a VI-a unite vor face examenul in aceeași zi. Examinarea va fi numai orală și se va face de învățătorul clasei, având dreptul să pună întrebări și ceilalți învățători. Examinele vor avea mai mult un caracter de festivitate, stăruindu-se asupra gradului de asimilare a cunostințelor clasei întregi, nu a fiecărui elev in parte. Promovarea elevilor dintr'o clasă într'alta se face pe baza notelor trimestriale, conform dispozițiilor regulamentare. Examinele de absolvire ale elevilor de clasa VII-a vor avea loc in zilele de 23-26 Iunie inclusiv pe

centre fixate de revizoratele școlare.— Aceste examene se vor ținea sub președenția revizorului, subrevizorului, sau delegatului Ministerial, desemnați de Directoratul regional Ministerial. Examenul va consta din probe scrise orale și practice, alese din programa ultimelor trei clase. Probele scrise se vor da din L-română și matematică. La indeletnicirile practice, elevii vor executa, după caracterul școlii, fie în atelier fie în grădina școlii, câte o lucrare care se poate termina într'o oră. În acest fel se va proceda și la școlilele de fete pentru lucru de mână și lucrările de gospodărie. Într'un cerc nu vor face parte decât cel mult 50 elevi și într'o zi nu se vor examina decât 25 elevi. Rezultatul examenelor se va consemna de Președintele Comisiunii în registrul de inspecție al școlii, unde a avut loc examinarea și apoi se va trece în cataloagele și matricolele școlii respective. Directorul școlii va înainta revizoratului, în termen de 3 zile, atâtea copii câți învățători au prezentat elevi la examinare, precum și copie generală. Toate lucrările relative la examenul de absolvire, împreună cu rapoartele Președintelui Comisiunii, se vor înainta prin revizorat, directoratelor regionale. Delegațiunea de președinte este onorifică, Director ss. P. Ghițescu, Șeful Serviciului ss F. Theodorescu. Zălau la 3 Iunie 1930.

No. 2227-1930. *Nedelcu Negoită Bozna suspendat.* On. Minister al Instrucțiunii cu ordinul No. 57021-1930 în urma raportului de anchetă a Dlui Inspector școlar Gh. Tulbure a dispus, ca Dl Nedelcu Negoită dela școala primară din Bozna să fie considerat, demisionat din învățământ pe ziua de 1 Septembrie 1929, deoarece a absentat nemotivat mai mult de cât 30 zile, urmând a se restitui salariul încasat pe luni: Sept. Oct. și Nov. din care timp n'a funcționat. Zălau la 25 Mai 1930.

No. 2222-1930. *Cursuri de vară.* Comunicăm mai jos în copie ord. On. Minister al Instrucțiunii și al Cultelor, Direcțiunea Învățământului primar. No. 67732-1930, cu adausul, că cei interesați să-și înainteze cererile oficiului nostru până la data de 10 Iunie a. c. Doamnele Revizor, Ministerul a hotărât ca anul aceasta să se țină cursuri pedagogice de vară pentru perfecționarea didactică și cursuri pedagogice pentru învățătorii ajutoari. Cursurile se vor ținea la școlile normale după cum ur-

mează. 1) La Câmpulung Mușcel, pentru învățătorii minoritari din teritoriile alipite (perfecționarea cunoștințelor de drept civic limba română, istoria și geografia țării); 2) La Iași școala normală de băeți pentru învățători ajutoari și stajieri bărbați din regiunea directoratelor Iași, Chișinău și Cernăuți; 3) La școala normală de fete Iași, pentru învățătoare stajiere și ajutoare din regiunea Directoratelor Iași, Chișinău și Cernăuți. 4) La școala normală băeți Constanța și R. Vâlcea învățătorii stajieri și ajutoari bărbați din regiunea directoratelor Cluj, Craiova, București și Timișoara. 5) La școlile normale de fete din Sf. Gheorghe și T. Severin, învățătoarele stajiere și ajutoare din regiunea Directoratelor: București, Cluj, Craiova, și Timișoara. 6. La școala normală pentru conducătoare din Brașov, pentru conducătoarele de grădini de copii. Intreținerea privește pe candidați, care se va reduce la strictul necesar, deoarece gospodăria se va face la școlile normale și cu personalul de serviciu al acestor școli. Faceți imediat tabloul pe județ de învățătorii cari se înscriu la asemenea cursuri și înaintați-l Ministerului până la 15 Iunie a. c. spre a se putea cunoaște numărul înscrișilor și face repartii pe centre. Fiecare candidat trebuie să-și aducă lenjerie de pat și corp. P. Ministru ss. P. Ghițescu, P. Director ss F. Theodorescu. Zălau la 27 Mai 1930.

No. 2588—1930. — Zălau la 4 Iunie 1930. — *Neînaintarea rapoartelor trimestriale.* Cu ordinul nostru No. 157—1930, publicat în numărul 1-2 al revistei am dispus, ca toate școlile să înainteze rapoarte trimestriale despre mersul și situația învățământului. Acest ordin nefiind executat numai 25—30 școli, cu ordinul No. 1915—1930, am învitat din nou pe toți directorii și diriginții, ca în termen de 3 zile să înainteze rapoartele din chestiune. Deși de atunci au trecut 30 zile, următoarele școli n'au înaintat rapoartele trimestriale: Adoni, Agriș, Arduzel, Ariniș, Babja, Bădăcini, Bănișor, Băsești, Bărsăul de jos, Bicz, Bocșa, Bogâș, Bozieș, Brebi, Brusturi, Bulgari, Borza, Căpleni, Cățeluș, Căuaș, Câmpia, Cehăluțiu, Ceheiu, Chendrea, Cheșereu, Chilioara, Cioara, Cizer, Creaca, Ciglean Dârșida, Dindești Mic, Doh, Domnin, Fetindia, Firmiș, Fizeș, Urmașii lui Iancu, Galoșpetreu, Gălgău, Halmășd, Hurez-Ponița, Hotoan, Horoat Petenia, Husia, Irina, Inău,

Ilișua, Ipp, Jac, Leleiu, Lupoia, Moara banfi, Mal, Mihăeni, Marin, Mălădia, Mânău, Mirșid, Moftinul Mic, Moigrad, Moiad, Nadișul, Nofig. Oarța de sus, Orbău, Otomani, Panic, Pâgaia, Păjălușa, Peceiu, Pir, Petrești, Plopiș, Porți, Preoteasa, Pria, Racova, Răstolț, Răstolțul deșert, Reghea Sanislău, Sălăfiș, Sărvăzel, Săuca, Sâg, Sârbi, Sâncraiu Eriu, Sângeorzul de Meșeș, Sâmiclăuș, Săliștea, Siciu, Sighetul-Silvaniei, Someș-Guruslău, Stăna, Strențiu, Șeredeu, Șimian, Tămășești, Tohat, Tusa, Ulciug, Ulmeni, Valea Târnei, Vădurele și Zalnoc. Având în vedere că aceasta neglijență este o abatere dela îndeplinirea datoriilor și o nesupunere vădită față de ordinele superioare. punem în vedere școalelor de mai sus că în termen de 3 zile dela primirea acestui ordin, să se justifice, în scris asupra neexecutării ordinului menționat.

No. 1517—1930, — Zălau, la 19 Mai 1930. — *Confirmarea normalistelor în posturile ce le ocupă.* Onor. Minister al Instrucțiunii Publice și al Cultelor, cu ordinul No. 34925—1930, a dispus ca posturile învățătoarelor normaliste, neconfirmate, neavând vârsta reglementară dar cari s'au prezentat la alegerea posturilor publicate vacante, nu se mai publică a doua oră, deoarece normalistele din aceasta categorie se vor confirma în aceste posturi la împlinirea vârstei. În urmare invităm pe toate învățătoarele din aceasta categorie, ce funcționează în posturi libere și au împlinit vârsta prevăzută la Art. 113 din lege (21 ani) sau o vor împlini până la 1 Septembrie. a. c. să înainteze de urgență prin Revizorul școlar, o cerere către Onor. Directorat Ministerial Cluj, cerând confirmarea în postul cel ocupă, pe ziua când au împlinit vârsta reglementară. La cerere vor anexa următoarele acte: 1. Diploma de capacitate (în copie legalizată de notarul public). 2. Act de naștere, 3. Certificat dela medicul oficial, că sunt pe deplin sănătoase.

No. 2145—1930. — Zălau, la 19 Mai 1930. — *Impozitul proporțional se poate achita în timbre.* Comunicăm mai jos în copie ord. On. Directorat Ministerial Cluj spre conformare No. 18685—1930. Onorată Direcțiune, În baxa ordinului On. Minister al Instrucțiunii No. 57834—1930, avem onoare a Vă face cunoscut că conform deciziunii Ministerului de Finanțe No. 100576—1930, impozitul proporțional datorit pentru furniturile până la valoare de 20.00 Lei se va putea achita și prin aplicarea de timbre mobile cari se vor anula de autoritatea care efectuează plata furniturii. Inspector Șef ss. V. Seni.

No. 2546—1930. — Zălau, la 3 Iunie 1930. — *Radio Statistică*. Comunicăm mai jos în copie ord. On. Casa Școalelor spre conformare, cu adausul că rapoartele se vor înainta până la data de 30 Iunie a. c. România Ministerul Instrucțiunii Casa Școalelor și a Culturii Poporului No. 18869—1930. Domnule Revizor, În dorința de a cunoaște în ce măsură, masa cea mare a poporului apreciază și folosește «Radiofonia» ca mijloc de câștigare de cultură, Vă rugăm a face o anchetă prin toți D-nii Directori de școli din județul Dvs. și a le comunica N-rul aparatelor de radio existente în comunele respective sau pe cale de a fi instalate până la 1 Iulie 1930. Rezultatul acestei anchete ni-l veți comunica într'un tablou întocmit conform alăturatului model Deasemenea veți ancheta câte aparate de cântat (gramafoane, patefoane) sunt în comunele rurale și cam ce fel de cântece se cântă în mod obișnuit cu aceste aparate (cântece românești, populare, muzică ușoară, muzică mai aleasă, etc.) Rezultatul ni-l veți înainta până la 15 Iulie 1930. p. Administrator, Indescifrabil. p. Director Inoescifrabil.

No. serial	Arătarea comunei sau satului	No. total al aparatelor existente	Felul aparatului (cu galea sau partionete)	No. aproximativ al ascultătorilor	Ce posturi se ascultă cu mai multă plăcere	Dacă se ascultă în mod regulat și zilnic	Ce se ascultă mai mult: muzică sau vorbire (conf.)

No. 2508-1930. *Colectă pentru biserica din Costești*. Comunicăm mai jos în copie ordinul On. Directorat Ministerial Cluj spre conformare, cu adausul că sumele colectate se vor trimite direct comitetului bisericii din Costești. Ordin Circular No. 15868-1930, Directoratul Ministerial Serviciul Instrucțiunii. Domnule Director, în conformitate cu ordinul No. 61099-1930 avem onoare a Vă face cunoscut că Ministerul încuviințează

să se facă colecte pentru strângerea fondurilor necesare restaurării bisericii din Costești, distrusă de incendiu în Vinea paștilor și'n inlesnirea locuitorilor ce au fost mai crud loviți de această mare nenorocire. Șeful Serviciului Instrucțiunii ss. C. Sencica, Șeful Secției Inv. Sec. și Normal ss. Șerban. Zălau la 30 Mai 1930.

Lo. 2509-1930. *Combaterea alcoolismului.* Comunicăm mai jos în copie ord. On. Directorat Ministerial Cluj spre conformare. No. 19869-1930, Directoratul Ministerial Serv. Inst. Domnule Director, În temeiul ordinului Onor. Minister No. 64117-1930, avem onoare a Vă face cunoscut, că «Liga Temperanța» de sub Înălta președinție de onoare a I. P. S. Sale Patriarhul Miron Cristea, Înalt Regent, urmărind cu perseverență combaterea alcoolismului, dorește să înființeze filială în toate comunele urbane și rurale din țară. În împlinirea acestei epere de deosebită importanță socială, Liga are nevoie de concursul tuturor oamenilor de bine și mai ales a membrilor corpului didactic de toate gradele cari îi pot da concursul ce-l mai eficace, prin conferințe și alte manifestațiune de aducație civilă. — De aceea Vă rugăm să recomandați Dlor profesori și învățători să intre ca membri în comitetele de conducere ale filialelor din localitățile unde funcționează. Șeful Serviciului Instrucțiunii și al cultelor ss. V. Seni. Șeful Secției inv. secundar și normal ss. M. Șerban. Zălau la 30 Mai 1930.

No. 2079-1930. *Perderea salurului* Inv. Gazril Pop din Bădăcin conform Art. 262 din Regulamentul pentru aplicarea legii inv. primar, i s'a reținut plata de pe 2 zile pentru absența fără concediu aprăbat. Zălau la 20 Mai 1930.

No. 2512-1930. *Inscriere la Casa de Credit a Corpului Didactic.* În urma ordinului Dlui Inspector General Primar No. 28-1930, avem onoare a Vă aduce la cunoștința, că în baza ordinului Onor. Minister No. 69923 1930, pentru toate inscrierile noi la Căsa de Credit a Corpului Didactic cotizația este de 3% luna, Punem în vedere tuturor membrilor corpului didactic primar din Județul Sălaj, să se înscrie de membri. Cererea de înscriere s'a comunicat în revista «Școala Noastră» No. 3 din 15 Februarie a. c. No. 551-1930. Zălau la 30 Mai 1930.

No. 2723 -1930. Zălau, la 5 Iunie 1930. *Achitarea impozitelor.* Comunicăm mai jos în copie adresa Administrației financiare Zălau spre conformare, cu adausul, ca chitanțele de plata impozitelor se vor preda directorului din fruntea circumscripției școlare do unde ridicat salarul, directorul va face tabloul cerut și înainta revizoratului școlar până la data de 12 Iun. a. c. Adm. Financiară Sălaj. No. 29344 -1930. Domnule Revizor, În conformitate cu ordinul On. Minister de Finanțe No. 154681-1930 avem onoare a Vă face cunoscut, că salariile pe luna Iunie a. c, nu se vor achita până ce mai întâi nu ni se va prezenta un stat nominal de toți funcționarii pendinte de serviciul Dv. cu următoarele indicațiuni: 1. No. Chitanței pentru plata impozitului global pe tr. Ian. și Aprilie 1930. 2. Numele percepției care a emis chitanța. 3. Chitanțele în original. 4. Funcționarii cari nu au stabilit încă, impozitul global sau sunt în curs de judecată vor plăti ca avans o sumă corespunzătoare unui coleg cu aceeași situație, la din contră vor fix ștersi de pe stat urmând ca plata sr se facă în luna următoare, după îndeplinirea celor de mai sus. Administrator Financiar Indescifrabil. Șeful serviciului ss. Csavari. Dsale Dlui Revizor școlar al jud. Sălaj, Zălau.

No. 2531-1930. *Intocmirea tabloului fotografic al membrilor corpului didactic* Ca urmare a ordinului nostru No. 542-1930 publicat în revista Școala Noastră No. 3-1930, iăvităm pe toți învățătorii, cari până imprezent nu l'au executat, ca în termen de 8 zile, să se fotografieze conform instrucțiunilor date, cunoscând, că în caz contrar se vor considiera contravenienți față de ordinele noastre și se vor trata în consecință. Zălau la 30 Mai 1930.

No. 2507-1930. „*Bvala Ozena*“ — Comunicăm mai jos în copie ord. On. Dirnctorat Ministerial Cluj spre conformare. Ordin Circular Do. 19887-1930, Dir. Minist. Serv. Instrucțiunii. Domnule Director, Domnule Revizor, Avăm onoare a Vă comunica jos în copie adresa D-lui Președinte a Comitetului Internațional pentru studiul Ozenei, rugându-Vă să binevoiți a lua măsuri ca medicul școlaei (Revizorat; medicul Comisiei) să raporteze în sensul acnstei adrese. Aceste lucrări urmând a se centraliza la minister Secția Personalului, Vă rugăm a ni se trimita cel mai târziu la 1 Oct. 1930, II-me Congres Internațional O. R. L. Madrid 1932 Comite Internațional pour l'etude de i'Ozena Bucarest (Roumanie) 41 rue B. Musolini. Domnule Ministru Un Comitet Internațional de specialisti este însărcinat cu pregătioarea unui raport despre Ozenă, pentru Congresul Internațional de nas gât și urechi, dela Madrid. Comitetul Român pentru a putea descoperii cazurile de Ozenă cari se pot ivi printre elevii din școlile primare, licee, școlile profesionale etc. Vă roagă a-i acorda sprijinul

Dvs. — Ozena este o boală care se ivește printre copii și care boală este contagioasă și cu vindecarea grea. Mirosul ce răspândește aceasta boală face traiul în comun cu alții imposibil. Pentru a putea descoperii această boală, Vă rugăm a da ordin tuturor medicilor școlari, ca să face o anchetă serioasă, la toți copii din școlile primare, secundare, profesionale, școli de menaj etc. din toată țara. — Domnii medici sunt rugați a înscrie pe un tablou pe toți copii cei bolnavi de o astfel de boală. Acest tablou se va trimite fie medicului specialist în boala de nas gât și urechi, Dacă medicul este al Ministerului, fie oricărui medic specialist din orașul în care se găsește școala sau școlile. Medicii specialiști au fost rugați ca aceste examene să se facă gratuit. După examinare ei vor trimite o listă Direcțiilor școlare de unde aparțin elevii iar o altă o vor trimite Comitetului Internațional pe studiul Ozenei. Măsurile ce se vor lua în vor anunța ulterior Ministerului. Toate aceste cercetări se vor termina la 1 Mart. 1931 Președintele Comitetului Internațional și Român. (ss Dr. Costinu Senior. D-ului Ministru al Instrucțiunii Publice și al Cultelor. Șeful Serviciului Instr. și al Cultelor ss. V. Seni, Șeful Secției Inv. Secundar și Normal, ss. M Șerban. Zălau la 30 Mai 1930. BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. 2150—1930. — Zălau, la 19 Mai 1930. — *Serbarea „Săptămâna copilului“* Comunicăm mai jos în copie ord. On. Minister al Instrucțiunii. Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor. Direcțiunea învățământului primar seria A. Biroul B. No. 66133—1930, Domnule Revizor, Vă facem cunoscut, că Societatea «Pr. Mircea» pentru protecția copiilor în România, de sub înalta Președinție a M. S. Regina Maria, aranjază începând de duminică 25 Mai până la 1 Iunie a. c. în întreaga țară „Săptămâna copilului“. Cu aceasta ocazie, Ministerul în urma cererii acestei societăți, a hotărât să dea concursul solicitat ca serbarea să se facă cunoscută în întreaga țară în acest scop puneți în vedere tuturor directoratelor de școli primare ca începând din Duminică acestei săptămâni să dea tot concursul, pentru organizarea acestei sărbători. Directorii școalelor vor ținea o cuvântare pe care o vor primi dela Societatea «Pr. Mircea» Director ss. F. Teodorescu.

No. 2079—1930. — Zălau, la 20 Mai 1930. — *Rețineri judiciare.* Cu ocazia achitării salariului de pe lunile Martie Aprilie a. c. s'au efectuat următorilor învățători rețineri judiciare: Eremic Chișiu din Cheja cu decizia No. 4624, Lei 167, Simion

Oros cu recipisa No. 44224 Lei 2800 și cu recipisa No. 46e5 Lei 2332, Victor Pop din Biczaz cu recipisa No. 4626 Lei 5730 Ilie Ariciu din Brevi cu recipisa No. 4627 Lei 2740, Vincențiu Maksai din Horoat Patenia cu recipisa No. 4628 Lei 1301. Elena Ciocean din Tusa cu recip. No. 4629 Lei 2240, Vasile Ștefuțiu din Salsig cu recip. Nr. 4630 Lei 515 Eugenia Barboleviciu din Cehul Silvaniei cu recip. Nr. 4631 Lei 1080, Racoși Radu din Santău cu recip. Nr. 4532 Lei 3648, Ioan. Buta cu recip. Nr. 4633 Lei 5720, Alexandru Coșuțiu din Tresnea cu recip. Nr. 3634 Lei 5440, Maria Bartsa din Boghâs cu Recipisa 4635 Lei 2846, Petru Aciul din Fizeș cu recipisa Nr. 4636 Lei 5440, Nicolae Mărcuș din Crasna cu recip. Nr. 4637 Lei 2100 și Andrei Pop din Tarcea cu recipisa No. 4638 Lei 2740. recipisele s'au înaintat celor în drept.

No. 2725—1930. — Zălau la 6 Iunie 1930. *Posturile vacante din învățământul primar.* Publicăm mai jos posturile vacante în județul Sălaj, după transferări, cari se vor comlecta conform prevederilor Art. 127 din lege. Cererile se vor înainta prin Revizoratul școlar, până la 25 Iunie a. c. anexându-se: 1 Diplomă de capacitate, sau dovadă deja școlala normală. 2 Extras de naștere; 3. Certificat medical. 4. Certificat de moralitate: Cererile intrate fără aceste acte nu se vor lua în considerare. a.) *Posturile la școlatele primare rurale.* 1.) Benesat I. (bărb.), 2. Biczaz, II. (fem.), 3. Bocșa II. (f.), 4. Boian-Plesca I. (b.), 5. Brusturi I. (b), 6. Bănișor, I. (b) 7. Cehul Silvaniei VII. (b), 8. Creaca I. (b). 9. Drighiu I. (b), 10. Fatindia I. (b), 11. HoroatPatenia I. (b), 12. Hușia I. (b), 13. Jibou VIII. (b) 14. Moiad I. (b) 15. Năpradea I-II. (b și f), 16. Pria I. (b), 17. Racăș II. (f), 18. Sănmiclăuș I. (b), 19. Sarbi I. (b) 20. Sălșig II. (f) 21. Șerediu I. (b), 22. Siciu I. (b), 23. Șoimuș I. (b), 24. Supurul de jos II. (f), 25. Tășnad III. (b), 26. Tămășești I. (b), 27. Turbuța I. (b), 28. Valea Târnei I. (b), 29. Vicea I. (b). b.) *Grădiniile de copii rurale* 1. Acăș I. (f), 2. Crasna II. (f), 4. Hodod I. (f), 5. Jibou I-II. (f), 6. Sanislău II. (f), 7. Tarcea I. (f). 8. Tășnad I. (f) 9. Tiream I. (f), 10 Urziceni I. (f), 11 Vaiea lui Mihai I-II. (f). c.) *Crădini de copii urbane.* 1. Carei No. I. post II. 2. Șimleu I Silvaniei p. II.

Revizor școlar, D. MĂRGINEANU.

Comitetul școlar județean al județului Sălaj.

No. 372—1930. *Recomandarea „Hora Intrejirii Neamului.”*
 Comunicăm în copie adresa de mai jos și recomandarea „Hora Intrejirii Neamului” pentru toate școlile primare. — „Domnule Președinte, Am onoare a Vă înainta un exemplar „Hora Intrejirii Neamului” cu versuri de subsemnatul, lucrare ce-am tipărit-o cu ocazia marilor serbări pentru aniversarea Unirii, ce au avut loc la București și Alba-Iulia. Versurile acestei Hori, sunt istoricul războiului nostru și în ele se oglindesc înfăptuirea idealului nostru național. Popularizarea acestei Hori, ar fi cel mai puternic mijloc de propagandă Națională. — Ministerul Instrucțiunii Publice cu No. 52344 din 4 Mai 1928 îmi face cunoscut, că „Hora Intrejirii Neamului” poate fi cântată de elevi D-nii maestri putând-o pune în studiu. Ca o dovadă că această lucrare a fost apreciată și de casa școalelor și a Culturii Poporului, este comanda ce mi s'a făcut cu No. 46133 din 28 Nov. 1929. Pentru ca aceasta lucrare să poată fi cât mai popularizată și în cazul când și Dv, apreciați însemnătatea acestei Hori, cu onoare Vă rog să binevoiți a o recomanda Comitetelor școlare comunale care ar putea contribui la popularizarea acestei Hori, cumpărând un număr de exemplare. Subsemnatul la comanda unui număr de exemplare ce veți binevoi a-mi face ofer 25% exemplare în mod gratuit în folosul Comitetului Școlar Jud. În așteptarea răspunsului Dv. și în speranța că veți binevoi a sprijini ca aceasta lucrare să fie cât mai popularizată. — Vă rog a primi odată cu mulțumirile mele, asigurarea deosebitului meu respect. Locot. Colonel: ss Nicolae Giuran Str. Gen. Averescu No. 42, Sighet. D-sale D-lui Președinte al Comitetului Școlar Județean al jud. Sălaj, Zălan.

No. 750—1930. Zălan, 4 Iunie 1930. *Achitarea subvenției de 15% pe anul 1930 și din trecut.* Având în vedere că multe comitete școlare n'au executat ordinele noastre Nr.ii 2143—1926, 500—1928, 250—1929 și 3500—1929, avem onoare a pune din nou și pentru ultima oară în vedere tuturor Comitetelor școlare a achita subvenția de 15% pe anul 1930 și rămășițele din trecut, cel mai târziu până la 25 Iunie 1930 raportându-ne în aceeași zi executarea. Pentru executarea prezentului ordin facem responsabili pe Dnii secretari a-i comitetului, cunoscând că în caz contrar vom reținea cota bugetară din salariu pe luna Iulie a. c. În declarații devărsare se va arăta anul pentru care se varsă.

Președinte:
 DELEU.

Secretar:
 MĂRGINEANU.